

(*Facultade de Educación e Trballo Social

(*Presentación da Facultade

(*)

A Facultade de Educación é a escola de escolas: unha institución pública ao servizo de todas as persoas interesadas na mellora continua da educación e dos servizos sociais. Trátase dun centro universitario que se asenta sobre a historia dos centros de formación de mestres/as, educadores/as sociais e traballadores/as sociais, pero tamén sobre a historia do ensino e dos servizos sociais.

É unha facultade, polo tanto, que tenta incorporar todos os medios técnicos posibles, pero sen renunciar a un pasado que se constrúe sobre o esforzo colectivo dos profesionais e da cidadanía.

Os cambios respecto ao presente son considerables. Pero hai algo que unha facultade de educación debe contribuír a que se mantexa: o espírito solidario dos veciños/as e a percepción da escola como propia, como asunto da comunidade.

Agardo que as persoas que elixen esta facultade para realizar os seus estudos teñan esa mentalidade de pertenza a un grupo que constrúe o futuro colectivo da educación e dos servizos sociais.

A oferta educativa para o próximo curso no Centro é:

Catro títulos de Grao:

- GRADO EN EDUCACIÓN INFANTIL
- GRADO EN EDUCACIÓN PRIMARIA
- GRADO EN EDUCACIÓN SOCIAL
- GRAO EN TRABALLO SOCIAL

Catro títulos de Máster:

- Master en Dificultades de Aprendizaxe e procesos cognitivos
- Master en Intervención Multidisciplinar na Diversidade en Contextos Educativos
- Master en Investigación Psicosocioeducativa con Adolescentes en Contextos Escolares
- Master en Profesorado de Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino dos Idiomas (especialidades de Orientación, Xeografía, Historia, Humanidades, Matemáticas e Tecnoloxía) Por outra banda, durante os últimos anos, a Facultade de Empresariais e Turismo, potenciou, de forma considerable a participación dos estudantes en programas de mobilidade.

Para obter máis información visita a nosa páxina web

<http://webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php>

(*Equipo Decanal

(*)

O Equipo Decanal está composta polos seguintes membros:

Decana:

D. Xosé Manuel Fernández Cid

Vicedecanos/as:

D. Francisco Javier Aguiar Fernández

Dª Ana María Iglesias Álvarez

Dª María Isabel Mociño González

D.ª María del Pino Díaz Pereira

Secretario:

Dª Raquel María Iglesias Domínguez

(*)Localización

(*)

LOCALIZACIÓN DA FACULDADE.**Dirección postal:**

Facultade de Ciencias da Educación

R/. Doctor Temes, s/n 32004 Ourense

A Facultade de Ciencias da Educación atópase no denominado Edificio Facultades ou Edificio de Ferro, contando ademais con outros espazos docentes situados nos pavillóns 1 e 2.

Directorio telefónico:

Conserxería: 988 387 101

Secretaría alumnado Graos : 988-387-168, 98- 387-194, 988-36-890

Secretaría alumnado Mestrados: 988 368 893

Decanato: 988-387-159

Correo electrónico:

Secretaría alumnado: secexbo@uvigo.es

Secretaría Decanato: sdexbo@uvigo.es

Grado en Educación Infantil

Subjects**Year 2nd**

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
005G110V01301	Education: Health education and its teaching	1st	6
005G110V01302	Education: Inclusive schooling and emphasis on diversity	1st	6
005G110V01303	Education: Tutoring and guidance with the family	1st	6
005G110V01304	Psychology: Psychological basics of early intervention	1st	6
005G110V01305	Psychology: Prevention and treatment of childhood learning difficulties	1st	6

O05G110V01401	Anthropology: Thought and culture	2nd	6
O05G110V01402	Psychology: Identification, prevention and treatment of development and behavioural disorders	2nd	6
O05G110V01403	Natural sciences learning	2nd	6
O05G110V01404	Children´s literature and language teaching	2nd	6
O05G110V01405	Foreign Language 1: French	2nd	6
O05G110V01406	Foreign Language 1: English	2nd	6

IDENTIFYING DATA**Educación: Educación para a saúde e a súa didáctica**

Subject	Educación: Educación para a saúde e a súa didáctica			
Code	O05G110V01301			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	2	1c
Teaching language	Galego			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	Boan Fernández, Francisco			
Lecturers	Boan Fernández, Francisco Vázquez Dorrio, Angel Manuel			
E-mail	pacoboan@uvigo.es			
Web				
General description	Formacion inicial dos futuros mestres de Educación Infantil en educación para a saúde			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que o estudantado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que o estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da educación infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas do estudantado, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela no estudantado.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C15	Coñecer os principios básicos dun desenvolvemento e comportamento saudables.
C16	Identificar trastornos no sono, a alimentación, o desenvolvemento psicomotor, a atención e a percepción auditiva e visual.

C17	Colaborar cos profesionais especializados para solucionar os devanditos trastornos.
C18	Detectar carencias afectivas, alimenticias e de benestar que perturben o desenvolvemento físico e psíquico adecuado do estudiantado.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun contexto internacional
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Liderado
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
1. Coñecer os principios básicos do desenvolvemento e dos comportamento saudables.	A1	B1	C15	D1
	A2	B2		D4
	A3	B3		D6
	A4	B4		D13
	A5	B5		D14
		B8		D15
2. Identificar no alumnado trastornos relacionados coa saúde: alimentación, desenvolvemento psicomotor, a atención, a percepción auditiva e visual, o sono, etc.	A1	B1	C16	D1
	A2	B8		D12
	A3			D14
	A4			D15
	A5			
3. Colaborar cos profesionais especializados en temas de saúde infantil.	A1	B1	C17	D2
	A2	B2		D3
	A3	B3		D7
	A4	B5		D8
	A5	B6		D9
		B8		D10
		B9		D11
		B10		D13
		B12		D14
				D15
				D16
				D18
				D19
				D20
4. Detectar e valorar carencias afectivas e de benestar que perturben o desenvolvemento físico e psíquico adecuado dos estudantes.	A1	B1	C18	D12
	A2	B8		D14
	A3	B10		D15
	A4			
	A5			

5. Saber deseñar, elaborar e avaliar actividades e recursos didácticos para temáticas relacionadas coa saúde do alumnado.	A1	B1	C15	D1
	A2	B2		D2
	A3	B3		D3
	A4	B4		D5
	A5	B5		D6
		B7		D8
		B8		D13
		B9		D14
		B10		D15
		B11		D16
		B12		D17
				D21
6. Saber avaliar programacións, realizadas tendo en conta as directrices establecidas por la lexislación vixente para a etapa educativa de infantil.	A1	B1	C15	D1
	A2	B2		D2
	A3	B3		D3
	A4	B4		D5
	A5	B5		D6
		B7		D8
		B8		D9
		B9		D11
		B10		D13
		B11		D14
		B12		D15
				D16
				D21

Contidos

Topic	
1. Concepto de saúde	Evolución histórica do concepto de saúde. Elementos que configuran o actual concepto de saúde. Factores condicionantes da saúde.
2. Aproximación ao concepto de Educación para a saúde (EpS).	Modelos en EpS. Promoción da saúde. Estratexias didácticas para promover a EpS na escola.
3. Alimentación e consumo	Alimentación e nutrición. Compoñentes dos alimentos. Novos alimentos. Dieta equilibrada. Problemas asociados a unha mala alimentación. Hábitos alimentarios. Alimentación e consumo.
4. Educación afectivo-sexual	Sexualidade e as súas funcións. Identidade sexual. Sexo-xénero. Orientación sexual. Condutas sexuais.
5. Orientacións sobre o consumo de drogas	Alcohol e tabaco. Outras drogas.
6. Outros temas relacionados coa saúde	Hixiene e saúde, contaminantes e a saúde, accidentes infantís.
7. Desenvolvemento da EpS na escola.	Recursos. Actividade. Técnicas de avaliación

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	20	10	30
Traballo tutelado	22	26	48
Seminario	10	22	32
Traballo tutelado	0	40	40

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Clases maxistrais dialogadas sobre temas de fundamentación teórica. As exposicións teóricas realizadas serán en modo presentación PowerPoint. Estas teñen por finalidade, presentar ao alumnado unha información organizada e estruturada en forma de cadros e esquemas de sínteses. Co fin de mellorar o valor didáctico deste método expositivo introduciranse elementos de motivación que inviten ao alumnado á participación, ao debate razoado e xeren un ambiente de aprendizaxe dinámica e aberto. Para que isto suceda, se incorporarán paralelamente os seguintes recursos e estratexias didácticas: exploración das ideas ou coñecementos previos dos estudantes, proxección de materiais audiovisuais, comentarios de textos, animacións, etc.
Traballo tutelado	O principal obxectivo será iniciar ao alumnado no desenvolvemento de determinadas habilidades, capacidades e destrezas para traballar a Educación para a saúde nas aulas de Educación Infantil.
Seminario	Sesións presenciais que o alumno en pequeno grupo mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.

Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
-------------------	--

Atención personalizada

Methodologies Description

Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Seminario	Sesións presenciais que o alumno en pequeno grupo mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Lección maxistral	Valorarase a participación activa nas clases. Tamén se fará unha proba tipo test	10	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3	C15 C16 C17 C18	D1 D3
Traballo tutelado	Valorarase a participación activa nas diferentes sesións prácticas programadas na materia. Cartafol/dossier de documentos elaborados polo estudante que recompila información sobre as experiencias, proxectos, tarefas e traballos realizados durante o proceso de formación.	25	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4	C15 C16 C17 C18	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D20 D21
Seminario	Valoración do desenvolvemento de actividades sobre Educación para a saúde e do proceso de aprendizaxe. O alumnado, de xeito individual ou en grupo, elabora documentos ou actividades sobre distintas temáticas da materia. Prepara investigacións, memorias, comentarios críticos de lecturas, presentacións.	25	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5	C15 C16 C17 C18	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D20 D21

Traballo tutelado	Traballos e proxectos O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos.	40	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12	C15 C16 C17 C18	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21
-------------------	---	----	----------------------------	---	--------------------------	--

---

Other comments on the Evaluation

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Xunta de Galicia, **Decreto 330/ 2009, do 4 de xuño, polo que se establece o currículo da educación infantil na Comunidade Autónoma de Galicia.**, Xunta de Galicia, 2014

MEC, **La educación para la salud (pp 81-118) en MEC Infantil. Temas transversales.**, MEC, 1992

Costa Cabanillas, M., **Educación para la salud : guía práctica para promover estilos de vida saludables**, Pirámide, D.L., 2008

Dapía Conde, **Educación para a saúde como reto do século XXI, orientacións para a súa avaliación.**, Servicio de publicacións da Universidade de Vigo., 2000

Complementary Bibliography

Molina, M.C. e Fortuna, M., **Experiencias educativas para la promoción de la salud y la prevención**, Alertes Psicopedagogía, 2003

Salas, C., **Educación para la salud**, Prentice Hall, 2008

Salvador Llivina, T. e Suelves Joanxich, J.M., **Ganar salud en la escuela: guía para conseguirlo.**, Ministerio de Sanidad y Política Social: Secretarí, 2009

Serrano González, M.I., **La Educación para la salud del siglo XXI : comunicación y salud**, Díaz de Santos, 2002

Recomendacións

Other comments

As estratexias de ensino deberán adaptarse ás circunstancias que se vaian producindo ao longo do curso

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

IDENTIFYING DATA**Educación: Escola inclusiva e atención á diversidade**

Subject	Educación: Escola inclusiva e atención á diversidade			
Code	O05G110V01302			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	2	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinator	González Fontão, María del Pilar			
Lecturers	González Fontão, María del Pilar			
E-mail	mpfontao@uvigo.es			
Web	http://http://webs.uvigo.es/mpfontao			

General description A materia Escola Inclusiva e Atención á Diversidade vén constituír unha materia de Formación Básica enmarcada no 2º curso do Plan de Estudos de Formación do Grao de Educación Infantil. Esta materia resulta relevante para a formación do futuro docente dado que nela se analizan e desenvolven tendencias e aportacións actuais que permiten un achegamento aos coñecementos básicos da escola para todos na consideración de distintas situacións de diversidade. Así, a principal aprendizaxe que se pretende suscitar a través desta materia é a relativa á natureza e problemas que afectan á educación cando se enfronta a situacións educativas heteroxéneas en Educación Infantil.

De acordo coa actual situación do sistema educativo precísase duns profesionais cualificados que, ademais de dispoñer dun coñecemento xeral acerca do deseño e planificación do ensino, as características do proceso de ensino-aprendizaxe etc., é necesario que saiban realizar eses deseños de acordo coa diversidade de alumnado que teñen os centros educativos e as correspondentes aulas, tamén é preciso que coñezan as diferentes situacións educativas de nenos/as que presentan dificultades de aprendizaxe e atención co fin de descubrir e dispoñer medios e metodoloxías adecuadas, capaces de ofrecer as mellores posibilidades de educación e inclusión escolar.

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas do estudantado, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas no estudantado.
C8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e da docente na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten
C10	Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.
C19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
C21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo na aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
C22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
C23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuir á innovación e a mellora en educación infantil.
C30	Participar na elaboración e seguimento de proxectos educativos de educación infantil no marco de proxectos de centro e en colaboración co territorio e con outros profesionais e axentes sociais.
C61	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D7	Resolución de problemas
D9	Traballo en equipo
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético

D16 Adaptación a novas situacións

D17 Creatividade

D19 Coñecemento doutras culturas e costumes

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
Identificar dificultades de aprendizaxe relacionadas coa atención á diversidade en contextos inclusivos	A2	C8	D12 D13 D16
Estructurar e promover o aprendizaxe autónomo dos alumnos á luz dos obxectivos e contenidos propios do correspondente nivel educativo, desenvolvendo estratexias que eviten a exclusión e a discriminación.	A2	B11	D1 D2 D9 D12
Respetar as diferencias culturais e persoais dos alumnos e demais membros da comunidade educativa.	B2	C19	D2 D7 D9 D14
Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades e realizar actividades educativas de apoio no marco dunha educación inclusiva.	A2	C21 C61	D9 D12 D13 D16
Experimentar un clima de relación positivo e de respecto que evite a exclusión ou discriminación mediante a construción de normas de convivencia democrática, afrontando e resolvendo de forma colaborativa situacións problemáticas e conflitos interpersoais de natureza diversa, como modelo de relación que logo poidan aplicar a súa práctica profesional	B3 B11	C10 C21	D1 D2 D7 D9 D12 D13 D14 D16
Dinamizar có alumnado a construción participada de regras de convivencia democrática, e afrontar e resolver de forma colaborativa situacións problemáticas e conflitos interpersoais de natureza diversa.	B11	C19	D2 D7 D9 D17
Adquirir habilidades básicas de deseño e aplicación didáctica adaptada que faciliten a inclusión de estudantes con necesidades específicas de apoio educativo e desenvolver propostas de acción dentro dun enfoque comprensivo da educación diversificada.	A2	B3 C21 C22 C61	D1 D2 D7 D9 D17
Desenñar e desenvolver proxectos educativos e unidades de programación que permitan adaptar o currículo ao contexto sociocultural e as diferentes características do alumnado.	B3	C21 C30	D2 D9
Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites.	B11	C19	D1 D2 D14 D16
Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción entre iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, a traballo cooperativo e o esforzo individual.	B11	C10	D12 D16 D19
Saber informar aos outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais.		C8 C21 C23	D1 D12 D14

Contidos

Topic

1. A escola inclusiva: a escola de cada un.
2. O concepto de atención á diversidade.
3. A atención á diversidade no sistema educativo.
4. Tratamento e prevención das dificultades de aprendizaxe e da atención.
5. Programas e estratexias educativas de atención á diversidade nos centros educativos.
6. Diagnóstico e avaliación para a atención á diversidade.
7. Medidas de atención a diversidade.
8. Adaptacións curriculares.
9. Integración escolar

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	10	30	40
Presentación	10	10	20
Resolución de problemas	22	30	52
Traballo tutelado	8.5	25.5	34
Cartafol/dossier	1	2	3
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Presentación	Exposición por parte do alumnado dalgúns contidos referidos á materia ou produto dun traballo. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Resolución de problemas	Resolución de exercicios ou problemas propostos de forma cooperativa polo profesorado reflexionando e interpretando os coñecementos da materia e desenvolvendo solucións adecuadas. Esta materia forma parte do Proxecto de innovación docente da Facultade de Educación e Traballo social
Traballo tutelado	Desenvolvemento dun traballo ou proxecto por parte do estudante baixo as directrices e supervisión do profesor. Inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, Tics, redacción...

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Lección maxistral	Realizárase en tutorías individuais e/ou grupais sobre os contidos da materia así como apoio e orientación sobre as estratexias metodolóxicas e actividades desenvolvidas na materia.
Traballo tutelado	Realizárase en tutorías individuais e/ou grupais sobre o contido do traballo.
Resolución de problemas	Apoio e orientación aos estudantes ao obxecto de resolver as súas dúbidas, tanto individualmente como grupalmente na aula ou en titorías.

Tests	Description
Exame de preguntas obxectivas	Atenderase a través de titorías as cuestións ou dúbidas que poida presentar o alumnado previamente ao exame.

Avaliación						
	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Resolución de problemas	Resolución de exercicios ou problemas con solucións adecuadas	30	A2	B2 B3 B11	C8 C10 C19 C21 C22 C23 C30 C61	D1 D2 D7 D9 D12 D13 D14 D16 D17 D19
Traballo tutelado	Avaliación dos traballos realizados e entregados polos alumnos/as. Presentación.	30	A2	B2 B3 B11	C8 C10 C19 C21 C22 C23 C30 C61	D1 D2 D7 D9 D12 D13 D14 D16 D17 D19

Exame de preguntas obxectivas	Proba con base nos contidos fundamentais da materia	40	A2	B3	C10 C19 C21 C61	D1 D7 D12 D13 D19
-------------------------------	---	----	----	----	--------------------------	-------------------------------

Other comments on the Evaluation

Cráterios para superar a materia 1ª convocatoria:

- Alumnado asistente: enténdese por alumnado asistente aquel que asiste con regularidade ás clases (mínimo un 80%). Este deberá participar nas tres modalidades indicadas no apartado de Avaliación e será condición indispensable para superar a materia obter en cada unha delas a metade da puntuación.

- Alumnado non asistente: enténdese por alumnado non asistente aquel que non asiste con regularidade ás clases (falta máis dun 20%). Este deberá realizar un exame no que entran todos os contidos da materia, incluídos os abordados nos traballos prácticos. Será condición indispensable para superar a materia obter como mínimo 5 puntos.

Segunda convocatoria:

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose aprobadas, polo tanto, nese curso académico. De non aprobar nesta última convocatoria non se gardarán as puntuacións obtidas nela. Responde ás mesmas esixencias e probas realizadas na primeira convocatoria.

Datos exames:

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da Facultade no espazo exames.

Outras observacións:

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo Social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT)

Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para o alumnado do curso ponte grantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirase un cartafol específico en Moovi que informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para alumnado do curso ponte ou profesionais en exercicio.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

- Ainscow, M., **Necesidades especiales en el aula. Guía para la formación del profesorado**, Narcea, 2015
- Arnaiz, P. y Escarbajal, A, **Aulas abiertas a la inclusión**, Dykinson, 2021
- Echeita G. y Serrano, G, **Educación Inclusiva. El sueño de una noche de verano**, Octaedro, 2019
- Rodríguez, M. P., **Educación Inclusiva, ¿Es posible desde la Educación Especial?**, 9(2), 2016
- Save the Children (Solla, C.), **Guía de Buenas Prácticas en Educación Inclusiva**, Save the Children. Ministerio de Asuntos Exteriores, 2013
- Simón, C., Giné, C. y Echeita, G., **Escuela, familia y comunidad: Construyendo alianzas para promover la inclusión**, 10(1), 25-42, 2016

Complementary Bibliography

- Agencia Europea para el Desarrollo de la Educación del Alumnado con NEE, **Formación del Profesorado para la Educación Inclusiva en Europa**, 2011
- Ainscow, M., **Desarrollo de escuelas inclusivas: Ideas, propuestas y experiencias para mejorar las instituciones escolares**, Narcea, 2001
- Castillo-Briceño, C., **Posicionando la educación inclusiva: Una forma diferente de mirar el horizonte educativo**, 39(2), 123-152, 2015
- Del Mar Bernabé, M., Alonso, V., y Bermell, M. Á., **Evolución de la terminología relacionada con la atención a la diversidad a través de las diferentes reformas legislativas en España**, 70(1), 79-96, 2015
- Echeita, G, **Inclusión y Exclusión Educativa. Voz y Quebranto**, 6(2), 9-18, 2008
- Feijoo, C. R., y García, A. H., **La educación inclusiva, ¿un bien necesario o una asignatura pendiente?**, 16, 251-277, 2016
- Gallego, J. L.; Rodríguez, A, **El reto de una educación de calidad en la escuela inclusiva**, Vol. 48, Nº 1, 2014
- Guasp, J. J. M., Ramón, M. R. R., y De la Iglesia Mayol, B., **Buenas prácticas en educación inclusiva**, 34(1), 31-50, 2016
- Instituto de Derechos Humanos [Bartolomé de las Casas], Universidad Carlos II, **La Educación Inclusiva en España**, Nº 29, 2011

- Kyriazopoulou, M. y Weber, H., **Desarrollo de indicadores sobre educación inclusiva en Europa**, European Agency for Development in Special Needs Ed, 2009
-
- Lozano, J. Cerezo, M.C. y Alcaraz, S., **Plan de Atención a la Diversidad**, Alianza Editorial., 2015
-
- Ministerio de Educación, **Actuaciones de Éxito en las Escuelas Europeas**, 2011
-
- Moya, E. C., Moya, J. M., & El Homrani, M., **El aula inclusiva. Condiciones didáctica y organizativas**, 8(3), 2015
-
- Parrilla, A., **Acerca del origen y sentido de la educación inclusiva**, 327, 11-30, Revista de Educación, 2002
-
- Pedreira, M. y González Fontao, M. P., **El aprendizaje cooperativo en un centro de primaria: una experiencia inclusiva**, Nº 24, págs. 259-272, 2014
-
- Rodríguez, M. y Arroyo, M.J., **Las TIC al servicio de la inclusión educativa**, Review-Number 25, June, 2014
-
- Rojas, G. A. S., **De la anomalía a la discapacidad, una larga historia de exclusión social: de la muerte, al destierro y el repudio, a la inclusión educativa**, 3(1), 2016
-
- Save the Children (Solla, C.), **Diagnóstico del Estado de la Educación Inclusiva en los Centros Educativos de la Comunidad de Madrid**, Save the Children, 2012
-

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/O05G110V01305

Subjects that it is recommended to have taken before

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación infantil/O05G110V01102

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación infantil/O05G110V01103

Educación: Organización do centro escolar/O05G110V01203

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/O05G110V01104

Other comments

Convén certo dominio de recursos informáticos (internet, tratamento de textos, programa de presentación, ...) e adecuado uso da biblioteca (saber realizar procuras de información bibliográfica, bases de datos, etc.). Valorarase unha actitude favorable e receptiva cara á aprendizaxe

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

IDENTIFYING DATA**Educación: Titoría e orientación coa familia**

Subject	Educación: Titoría e orientación coa familia			
Code	O05G110V01303			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	2	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinator	González Fontão, María del Pilar			
Lecturers	González Fontão, María del Pilar			
E-mail	mpfontao@uvigo.es			
Web	http://http://webs.uvigo.es/mpfontao			
General description	<p>A materia Titoría e Orientación coa Familia, está integrada no módulo de Formación Básica. Impártese no 1º cuatrimestre do 2º curso, correspondente ao Plan de Estudos de Educación Infantil.</p> <p>Esta materia pretende ser unha ferramenta eficaz, práctica e operativa para o estudante (futuro docente) ao tratar de situar os procesos de orientación e titoría no quefacer educativo diario, así como establecer plans de acción titorial partindo dun planeamento educativo inclusivo e altamente persoalzado en colaboración coa familia.</p> <p>Cumpre un papel importante no plan de estudos derivado do seu carácter formativo ao ser considerada esta materia como unha peza básica que aglutina os diferentes actos docentes e trata de contribuír á mellora da calidade do ensino.</p>			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que o estudantado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que o estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
C1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no periodo 0-6, no contexto familiar, social e escolar.
C10	Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.
C11	Coñecer e saber exercer as funcións de titor/a e orientador/a en relación coa educación familiar.
C13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
C14	Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar.
C24	Dominar as técnicas de observación e rexistro.
C32	Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.
C40	Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados
C60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación na aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
C66	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións

D9	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Liderado
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D21	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
1. Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar.	A1		C10 C11 C14	D1 D12 D19
2. Coñecer e desempeñar a función titorial e orientadora en relación coa educación familiar no período de 0-6 anos e coordinando a acción educativa referida ao seu grupo de alumnos.	A2	B10	C11 C24	D2 D8 D16 D17 D21
1. Planificar, desenvolver e avaliar o proceso de ensino e aprendizaxe, potenciando procesos educativos que faciliten a adquisición das competencias propias dos respectivos ensinos, atendendo ao nivel e formación previa dos estudantes, así como a orientación dos mesmos, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.				
2. Buscar, obter, procesar e comunicar información (oral, impresa, audiovisual, dixital ou multimedia), transformala en coñecemento e aplicala aos procesos de ensino e aprendizaxe nas materias propias da especialización cursadas.				
3. Diseñar e desenvolver metodoloxías didácticas, tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade do estudantado.				
4. Adquirir estratexias para estimular o esforzo do estudantado e promover a súa capacidade para aprender en por si, e con outros, e desenvolver habilidades de pensamento e de decisión que faciliten a autonomía, a confianza e iniciativas persoais.				
5. Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula e dominar destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar a aprendizaxe e a convivencia na aula e abordar problemas de disciplina e resolución de conflitos.				
6. Transformar os currículos en programas de actividades e de traballo.				
7. Adquirir criterios de selección e elaboración de materiais educativos.				
8. Fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e poña en valor as achegas do estudantado.				
9. Integrar a formación en comunicación audiovisual-multimedia no proceso de ensino/aprendizaxe.				
10. Coñecer estratexias e procedementos de avaliación e entender a avaliación como un procedemento de regulación da aprendizaxe e estímulo ao esforzo.				
11. Coñecer e aplicar propostas docentes innovadoras no ámbito da especialización cursada.				
12. Xestionar de forma excelente o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións.				
13. Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinares.				
3. Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo	A4	B10	C1 C10	D3 D8 D18
4. Relacionar a educación co medio e cooperar coas familias e a comunidade	A3		C1 C40 C66	D11 D16 D19
5. Diseñar estratexias de apoio as familias para evitar problemáticas de desarraigo e abandono escolar	A5		C11	D7 D8 D12 D17
6. Mostrar habilidades sociais para entender as familias e facerse entender por elas.		B10	C10	D11 D12 D17
7. Promover e colaborar en accións dentro e fora da escola, organizadas polas familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadan.			C40 C66	D6 D9 D12

8. Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan a educación familiar e escolar con respecto aos cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais, a multiculturalidade e interculturalidade, discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostible.	A3	C13	D1 D7 D12 D13
9. Promover a integración da familia e a comunidade aos programas de educación especial.			D6 D8 D12
10. Abordar e resolver problemas de disciplina na aula e conflitos na familia promovendo o traballo cooperativo e o traballo e o esforzo individuais.	B4	C32 C60	D1 D7 D8 D9 D15

Contidos

Topic	
1. Orientación e tutoría en o marco normativo.	1.1. Marco conceptual e relación entre Tutoría e Orientación Educativa. 1.2. Titor, tutoría e Orientación en a Lexislación española. 1.3. A Orientación en Educación Infantil.
2. A acción tutorial: organización e planificación.	2.1. Acción tutorial: organización e planificación 2.1.1. Programación de a Acción Tutorial 2.1.2. Proposta de Plan de Acción Tutorial
3. Técnicas e instrumentos para a acción tutorial e a orientación educativa.	3.1. A observación 3.2. A entrevista 3.3. O cuestionario 3.4. Análise de documentos materiais 3.5. Outras técnicas e instrumentos
4. Tutoría e orientación familiar	4.1. Período de adaptación 4.2. O titor ante as necesidades específicas de apoio educativo 4.3. Colaboración bidireccional familia-escola

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	1	0	1
Lección maxistral	8	30	38
Traballo tutelado	5	25	30
Presentación	10	5	15
Resolución de problemas	26	35	61
Cartafol/dossier	1	3	4
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Lección maxistral	Exposición por parte da profesora dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballo tutelado	Desenvolvemento dun traballo ou proxecto por parte do estudante de forma cooperativa baixo as directrices e supervisión do profesor. Esta materia forma parte do Proxecto de innovación docente da Facultade de Educación e Traballo social
Presentación	Exposición por parte do alumnado dalgúns contidos referidos á materia ou produto dun traballo.
Resolución de problemas	Resolución de exercicios ou problemas propostos polo profesorado reflexionando e interpretando os coñecementos da materia e desenvolvendo solucións adecuadas.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	Apoio e orientación en traballos de aula que se realizará en titorías individuais e/ou grupais.
Lección maxistral	Prestarase atención adecuada aos estudantes ao obxecto de resolver as súas dúbidas tanto en relación á organización como ao propio contido da materia.
Resolución de problemas	Apoio e orientación aos estudantes ao obxecto de resolver as súas dúbidas, tanto individualmente como grupalmente na aula ou en titorías.

Tests	Description
Exame de preguntas obxectivas	Atenderase a través de titorías as cuestións ou dúbidas que poida presentar o alumnado previamente ao exame.

Avaliación						
	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Traballo tutelado	Avaliación dos traballos realizados e entregados polos alumnos/as	30	A3 A4	B4 B10	C1 C11 C13 C32 C40	D1 D2 D3 D7 D9 D12 D13 D16 D17
Resolución de problemas	Resolución de exercicios ou problemas con solucións adecuadas	30	A1 A2	B4 B10	C1 C10 C13 C24 C32 C60	D2 D3 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D17 D18 D21
Exame de preguntas obxectivas	Proba con base nos contidos fundamentais da materia	40	A1 A3 A5	B10	C1 C11 C14 C24 C60 C66	D1 D2 D6 D7 D8 D12 D13 D15

Other comments on the Evaluation

A avaliación que se propon é unha avaliación multicriterio, é dicir, unha avaliación que admite propostas de valoración en todas as actividades que leven a cabo (coñecimentos teóricos, prácticos, traballos, exame, ...) permitindo unha avaliación que supoña unha valoración integral do alumno/a.

Crterios para superar a materia:

- Alumnado asistente: enténdese por alumnado asistente aquel que asiste con regularidade ás clases (mínimo un 80%). Este deberá participar nas modalidades indicadas no apartado de Avaliación e será condición indispensable para superar a materia obter en cada unha delas como mínimo a metade da puntuación.

- Alumnado non asistente: enténdese por alumnado non asistente aquel que non asiste con regularidade ás clases (falta máis dun 20%). Éste deberá realizar un exame no que entran todos os contidos da materia, incluídos os abordados nos traballos prácticos. Será condición indispensable para superar a materia obter como mínimo 5 puntos.

Segunda convocatoria:

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose aprobadas, polo tanto, nese curso académico. De non superar esta última convocatoria non se gardarán as puntuacións obtidas. Responde ás mesmas esixencias e probas realizadas na primeira convocatoria.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da Facultade.

Outras observacións:

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo Social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT)

Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para o alumnado do curso ponte grantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirase un cartafol específico en Moovi que informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para alumnado do curso ponte ou profesionais en exercicio.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Cury, A., **Padres brillantes, maestros fascinantes. No hay jóvenes difíciles sino una educación inadecuada**, Planeta, 2013

Martín, X. y otros, **Tutoría. Técnicas, recursos y actividades**, Alianza Editorial, 2008

Parejo, J.L. Pinto, J.M., **La orientación y tutoría escolar con familias: teoría y práctica**, UOC, 2015

Complementary Bibliography

Álvarez González, M. y Bisquerra Alzina, R. (Coords.), **Orientación educativa. Modelos, áreas, estrategias y recursos**, WK Educación, 2012

Bisquerra, R. (coord.), **Educación emocional: propuestas para educadores y familias**, Desclée de Brouwer, 2011

Cano González, R., **Orientación y tutoría con el alumnado y la familia**, Biblioteca Nueva, 2016

Cassà-López, E., **La educación emocional en la Educación Infantil y Primaria**, Ediciones Universidad de San Jorge, 2016

Castillo, A.R. Redondo S., Torres González, J.A. y Polanco González, L., **Acción tutorial en los Centros Educativos. Formación y Práctica**, UNED, 2003

Castro Santisteban, M., **¿Cómo diseñar e implementar una Escuela de Padres? Manual práctico**, PsicoEditores, 2007

Comellas, M. J., **Familia y escuela: compartir la educación**, Graó, 2008

Contreras, F J., **Debate sobre el concepto de familia**, CEU Edición, 2013

Duarte, S. R., Vasconcelos, P. V., Asencio, E. N., & Martínez, A. M. M., **Orientación educativa: fundamentos teóricos, modelos institucionales y nuevas perspectivas**, Ministerio de Educación, 2012

González, R., **Valores en familia: orientación, tutoría y escuela de padres en Educación Infantil, Primaria y ESO**, CCS, 2010

González Falcón, I., **Integración socio-educativa de los padres y madres inmigrantes en los Centros**, Servicio de Publicaciones de la Universidad de Hue, 2009

López Urquizar, N. y Solá Martínez, T., **Orientación escolar y tutoría**, Grupo Editorial Universitario, 2005

Martínez, R., Rodríguez, B., y Gimeno, J., **Áreas de cooperación entre los centros docentes y las familias. Estudio de caso.**, 2010

Martínez González, M. de C.; Álvarez González, B. y Fernández, A.P., **Orientación Familiar: Contextos, evolución e intervención**, Sanz y Torres, 2009

Martínez González, Mª de C., **Orientación educativa y tutoría**, Sanz y Torres, 2007

M.E.C.(Inst. Sup. de Form. del Prof.), **La acción tutorial: su concepción y su práctica**, MEC-Subdirección General de Información y Publicación, 2006

Mollá, N. y Longás, J., **La escuela orientadora: La acción desde una perspectiva institucional.**, Narcea Ediciones, 2009

Mendez, L., **La tutoría en Educación Infantil.**, WK Educación, 2007

Monje, M.C., **Tutoría y orientación educativas: nuevas orientaciones**, WK Educación, 2009

Navaridas, F., & Raya, E., **Indicadores de participación de los padres en el sistema educativo: un nuevo enfoque para la calidad educativa**, 2012

Riart, J. (coord.), **Manual de Tutoría y Orientación en la Diversidad**, Pirámide, 2007

Ruz Martín, I., **Diseño y elaboración de materiales informatizados en el ámbito de la orientación educativa y la tutoría**, 2010

Simón, C. Giné, C. y Echeita, G., **Escuela, familia y comunidad: construyendo alianzas para promover la inclusión**, 2016

Torrego, J.C., **8 ideas clave. La tutoría en los centros educativos**, Graó, 2014

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Educación: Escola inclusiva e atención á diversidade/O05G110V01302

Subjects that it is recommended to have taken before

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación infantil/O05G110V01103

Educación: Organización do centro escolar/O05G110V01203

Other comments

É conveniente certo dominio da informática en canto/relación ao manexo de aplicacións de carácter xeral (tratamento de textos, internet, programa de presentación, ...). Por outra banda os estudantes tamén deben ter coñecementos mínimos do uso da biblioteca (saber realizar buscas de información bibliográfica, bases de datos etc.).

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

IDENTIFYING DATA**Psicoloxía: Fundamentos psicolóxicos da intervención temperá**

Subject	Psicoloxía: Fundamentos psicolóxicos da intervención temperá			
Code	O05G110V01304			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	2	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinator	Iglesias Sarmiento, Valentín			
Lecturers	Iglesias Sarmiento, Valentín			
E-mail	visarmiento@uvigo.es			
Web				
General description	Esta materia inclúe competencias básicas para o futuro exercicio profesional do/a Mestre/a de Educación Infantil e competencias máis instrumentais, especialmente relacionadas coa detección, prevención e intervención temperá en dificultades de aprendizaxe e trastornos do desenvolvemento.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code				
A1	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.			
A2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.			
A3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.			
A4	Que o estudantado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado.			
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión			
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia			
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias			
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promova no estudantado.			
C3	Coñecer os fundamentos de atención temperá.			
C4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.			
C8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e da docente na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten			
D7	Resolución de problemas			
D9	Traballo en equipo			
D15	Aprendizaxe autónoma			

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión	A1 A2 A4	B6	C4	D7
Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantil. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia	A1 A2	B8	C3 C4	D15
Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	A1 A2	B11	C8	D7

Actuar como orientador/a de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada alumno/a e co conxunto das familias	A1 A2 A4	B10	C8	D7
Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos no alumnado	A1 A2 A3	B11	C3	D9 D15

Contidos

Topic	
Marcos teórico-conceptuais da intervención temperá	Contextualización. O novo modelo da atención temperá. Áreas diagnósticas. Trastornos específicos
Ámbitos da intervención temperá	Aspectos previos. Características. Obxectivos. Destinatarios. Niveis de intervención.
Procedementos de avaliación psicoeducativa no ámbito da intervención temperá	Conceptos xerais. Avaliación do TDAH. Avaliación da Discapacidade motora. Avaliación do Trastorno do Espectro Autista. Avaliación da Discapacidade Intelectual. Avaliación da discapacidade sensorial. Avaliación dos trastornos da linguaxe.
Procedementos de intervención temperá baseados en procesos cognitivos	Conceptos xerais. Intervención no TDAH. Intervención na Discapacidade motora. Intervención no Trastorno do Espectro Autista. Intervención na Discapacidade Intelectual. Intervención na Discapacidade sensorial. Intervención nos trastornos da linguaxe.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	22	0	22
Traballo tutelado	8.5	6.5	15
Aprendizaxe baseado en proxectos	8	27	35
Aprendizaxe colaborativa	12	44	56
Exame de preguntas obxectivas	2	20	22

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor/a dos contidos sobre a materia obxecto de estudo e discusión guiada sobre os devanditos contidos
Traballo tutelado	Resolución de tarefas dirixidas e propostas polo profesor/a acerca dos contidos da materia para profundar coñecementos ou aclarar conceptos básicos
Aprendizaxe baseado en proxectos	Resposta eficaz a situacións problema expostas en relación ao desenvolvemento e intervención temperá en base a distintas metodoloxías e sistemas de actuación educativa
Aprendizaxe colaborativa	Identificación e descrición das características cognitivas e educativas de diferentes casos de trastornos do desenvolvemento e dificultades de aprendizaxe para deseñar actuacións preventivas e de intervención

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Presentación temática. Tutorías.
Aprendizaxe colaborativa	Traballo en pequenos grupos ao redor de casos prácticos con necesidades específicas de apoio educativo.
Traballo tutelado	Reunións en pequenos grupos
Aprendizaxe baseado en proxectos	Formulación dunha situación práctica de aula a resolver vinculada á atención temperá

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Traballo tutelado	Resolución de tarefas dirixidas e propostas polo profesor/a acerca dos contidos da materia para profundar coñecementos ou aclarar conceptos básicos	10	A1 B6 B8 B10 B11 D7 D15
Aprendizaxe baseado en proxectos	Resposta eficaz a situacións problema expostas en relación ao desenvolvemento e intervención temperá en base a distintas metodoloxías e sistemas de actuación educativa	20	A1 A2 A4 B6 B8 B10 B11 D7 D15

Aprendizaxe colaborativa	Identificación e descrición das características cognitivas e educativas de diferentes casos de trastornos do desenvolvemento e dificultades de aprendizaxe para deseñar actuacións preventivas e de intervención	40	A1 A2	B6 B8 B10 B11	D7 D15
Exame de preguntas obxectivas	Resolución de preguntas tipo test de opción múltiple.	30	A1 A2 A4	B6 B8 B10 B11	C3 D7 C4 D9 C8 D15

Other comments on the Evaluation

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade dentro do espazo "datas de exames".

Os traballos entregaranse na mesma semana en que se termine o tema e de forma previa ao comezo do tema seguinte.

Para superar a materia é necesario ter aprobadas a parte teórica (avaliada coa proba obxectiva) e todas as actividades da parte práctica (inclúe traballo tutelado, aprendizaxe baseado en proxectos, e os estudos de caso realizados de forma colaborativa).

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose aprobadas, polo tanto, nese curso académico.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Na plataforma Moovi informarase das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para alumnado do curso ponte ou profesionais en exercicio.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Aranda, R., **Atención temprana en Educación Infantil.**, Wolters Kluwer, 2011

Díaz, C., **Guía básica sobre atención temprana y transformación. Cuadernos de buenas prácticas.**, Plena Inclusión, 2019

Escorcía, C. T., & Rodríguez, L., **Prácticas de atención temprana centradas en la familia y en entornos naturales**, UNED, 2019

Robles, M.A. & Sánchez-Teruel, D., **Evaluación e intervención en atención infantil temprana. Hallazgos recientes y casos prácticos.**, Universidad de Jaén, 2011

Complementary Bibliography

Aierbe-Barandiaran, A., **Intervención psicopedagógica en los trastornos del desarrollo.**, Aljibe, 2005

Alba, C., **Diseño universal para el aprendizaje: un modelo teórico-práctico para una educación inclusiva de calidad.**, 3(9), 55-66, Participación educativa, 2019

Alcantud, F., **Trastornos del Espectro Autista: detección, diagnóstico e intervención temprana.**, Pirámide, 2013

Aranda, R., **Atención temprana en Educación Infantil.**, Wolters Kluwer, 2011

Balcells, A., Mas, J., Baqués, N., & Giné, C., **Atención temprana y educación inclusiva.**, UNED, 2019

Barkley, R., **Niños hiperactivos. Cómo aprender y atender sus necesidades especiales.**, Paidós, 2002

Bassedas, E., **Alumnado con Discapacidad Intelectual y Retraso en el Desarrollo.**, Graó, 2010

Botías, F., Higuera, A. M. & Sánchez, J. F., **Necesidades Educativas Especiales: planteamientos prácticos.**, Wolters Kluwer, 2012

Frutos, J., **Caminando a través del TDAH.**, Pirámide, 2020

Gómez, A., Viquer, P. & Cantero, J., **Intervención temprana. Desarrollo óptimo de 0 a 6 años.**, Pirámide, 2003

Mesibow, G., & Howley, M., **El acceso al currículo por alumnos con trastornos del espectro del autismo: uso del programa TEACCH para favorecer la inclusión.**, Autismo Ávila, 2010

Miranda, A., **Manual práctico de TDAH.**, Síntesis, 2011

Plena Inclusión, **Hacia la puesta en marcha de un currículo multinivel.**, Plena inclusión, 2020

Rosell, C., Soro-Camats, E., & Basil, C., **Alumnado con discapacidad motriz.**, Graó, 2010

Tomlinson, C.A., **Estrategias para trabajar con la diversidad en el aula.**, Paidós, 2005

Torrego, J. C., & Monge, C., **Inclusión educativa y aprendizaje cooperativo.**, Síntesis, 2019

Vidal, M., **Estimulación temprana (de 0 a 6 años). Desarrollo de capacidades, valoración y programas de intervención.**, CEPE, 2007

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Necesidades educativas especiais asociadas á discapacidade intelectual/O05G110V01903

Prevenición e tratamento das dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo/O05G110V01904

Prevenición e tratamento das dificultades na aprendizaxe da linguaxe oral/O05G110V01905

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Psicoloxía: Prevenición e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/O05G110V01305

Subjects that it is recommended to have taken before

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/O05G110V01205

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/O05G110V01104

Other comments

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

IDENTIFYING DATA**Psicología: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil**

Subject	Psicología: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil			
Code	O05G110V01305			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	2	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Psicología evolutiva e comunicación			
Coordinator	Tellado González, Fernando			
Lecturers	Rodríguez Enríquez, Mónica Tellado González, Fernando			
E-mail	ftellado@uvigo.es			
Web	http://ftellado@uvigo.es			
General description	Traballamos cos diferentes sistemas da abordaxe de optimización dos procesos de aprendizaxe no desenvolvemento infantil. A avaliación das dificultades de aprendizaxe e a intervención nas mesmas mediante a aplicación dos diferentes programas para a mellora da aprendizaxe infantil.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da educación infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas do estudiantado, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
C7	Identificar dificultades de aprendizaxe, disfuncións cognitivas e as relacionadas coa atención.
C8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e da docente na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten
C9	Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades.
C16	Identificar trastornos no sono, a alimentación, o desenvolvemento psicomotor, a atención e a percepción auditiva e visual.
C17	Colaborar cos profesionais especializados para solucionar os devanditos trastornos.
C18	Detectar carencias afectivas, alimenticias e de benestar que perturben o desenvolvemento físico e psíquico adecuado do estudiantado.
C19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
C22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
C60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación na aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D7	Resolución de problemas

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
------------------------------------	-------------------------------

Identificar dificultades de aprendizaxe, disfuncións cognitivas, problemas de percepción visual, auditiva e atención	B1 B2 B3 B4 B8 B10	C7 C8 C9 C16 C17 C18 C19 C22 C60	D1 D2 D7
Informala.	B1 B2 B3 B4 B8 B10	C7 C8 C9 C16 C17 C18 C19 C22 C60	D1 D2 D7
Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos tipos de aprendizaxe	B1 B2 B3 B4 B8 B10	C7 C8 C9 C16 C17 C18 C19 C22 C60	D1 D2 D7
Aplicar os coñecementos adquiridos para favorecer a aprendizaxe e o desenvolvemento en contextos diversos e plurais.	B1 B2 B3 B4 B8 B10	C7 C8 C9 C16 C17 C18 C19 C22 C60	D1 D2 D7

Contidos

Topic	
Sistemas de optimización dos procesos da aprendizaxe e desenvolvemento infantil. As dificultades de aprendizaxe	<p>Dificultades da aprendizaxe: Concepto de dificultades de aprendizaxe. Evolución do concepto Clasificación das dificultades de aprendizaxe. Modelos teóricos explicativos das dificultades de aprendizaxe.</p>
Intervención mediada baseada nos procesos cognitivos	Avaliación das dificultades da aprendizaxe; recollida da información, aplicación de probas, elaboración das conclusións.
Implementación dos programas para a mellora da aprendizaxe infantil.	<p>Programa de mellora dos procesos cognitivos. Programa de mellora das habilidades perceptivas. Programas de mellora da atención. Programa de mellora das habilidades socioafectivas. Programa de reforzo das aprendizaxes básicas</p>

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	2.5	0	2.5
Traballo tutelado	11	11	22
Traballo tutelado	7	17	24
Lección maxistral	25	69.5	94.5
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2
Práctica de laboratorio	2	0	2
Cartafol/dossier	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

Description

Actividades introductorias	Explicación do programa da materia, os núcleos de contidos, as competencias que se espera sexan alcanzadas, o sistema de traballo e de avaliación da materia
Traballo tutelado	Serán realizados baixo a supervisión do profesor, serán repartidos por grupos . Ao finalizar cada traballo o grupo que o realizou explicásello brevemente ao resto dos grupos . A elaboración do traballo sera supervisada en todo momento polo profesor , ben directamente no aula, mediante titoría ou por medios informáticos.
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/da estudante que inclúe a busca e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Lección maxistral	Explicación de cada un dos nucleos temáticos dos contidos da materia . o profesor dedicase estas sesións a expoñer e explicar os contidos da materia . Todo o material que se utilice sera entregado aos alumnos . Así mesmo entregásenselles os temas referidos aos contidos da materia.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	A atención ao alumno será a través da plataforma MOOVI, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente culquera tipo de dúbida no horario da titoría
Traballo tutelado	A atención ao alumno será a través da plataforma MOOVI, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente culquera tipo de dúbida no horario da titoría
Tests	Description
Resolución de problemas e/ou exercicios	A atención ao alumno será a través da plataforma MOOVI, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente culquera tipo de dúbida no horario da titoría
Práctica de laboratorio	A atención ao alumno será a través da plataforma MOOVI, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente culquera tipo de dúbida no horario da titoría

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results		
Exame de preguntas obxectivas	Número de acertos ao que se descontará o numero de erros dividido entre tres. Isto multiplicarase por dez e o resultado desta operación divídese polo número de preguntas da proba.	40	B1 B8	C7 C8 C9 C16	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba na que o alumnado debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as polo profesor. Deste xeito, o alumno/a debe aplicar os coñecementos que adquiriu. A aplicación desta técnica pode ser presencial ou non presencial. Pódense empregar diferentes ferramentas para aplicar esta técnica como, por exemplo, chat, correo, foro, audioconferencia, videoconferencia, etc.	30	B2 B10	C7 C8 C9 C16 C18 C19 C60	D1 D2 D7
Práctica de laboratorio	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade presentada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	20	B1 B2 B3 B4	C7 C8 C9 C16 C17 C18 C19 C22 C60	D1 D2 D7
Cartafol/dossier	Compilación da información sobre os traballos feitos durante o seu periodo de formación	10	B8	C7 C8 C9 C16 C17 C18	D1 D2 D7

Other comments on the Evaluation

A avaliación dos traballos prácticos realizarase mediante a utilización da ferramenta E-rubrica. Para superar a materia é necesario ter unha nota mínima de 5 na parte teórica e 5 nos traballos. O alumnado non asistente terá que entregar todos os traballos prácticos, realizar o exame tipo test e un exame do traballo de aula. As actividades non superadas durante o cuadrimestre poderán ser recuperadas na convocatoria de xullo, manténdose as puntuacións previamente conseguidas. Ver datas dos exames na páxina web da Facultade.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía podera ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT) .

Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirase un cartafol específico na plataforma Moovi na cal se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para alumnado do curso ponte ou profesionais en exercicio.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

García Vidal y González Manjón, **Dificultades de aprendizaje e Intervención Psicopedagógica**, EOS,

Nicasio García, Jesus, **Manual de dificultades de Aprendizaje**, Narcea 3ª edición,

García Sanchez, J:N, **Dificultades de aprendizaje e intervención psicopedagógica.**, 2001,

Nicasio, J, **Dificultades de aprendizaje e intervención psicopedagógica.**, 11ª 2001,

Gonzalez Valenzuela, M (coord), **Prevencion de las dificultades de aprendizaje**, 1ª 2012, pirámide, 2012

Nicasio García, N (Coord), **Prevención en dificultades del desarrollo y el aprendizaje**, 1ª 2014, Pirámide, 2014

Aguliera, Antonio (coordinador), **introducción a las dificultades de aprendizaje**, 1ª 2004, Mc Graw Hill, 2013

Complementary Bibliography

Defior,S, **Las dificultades de aprendizaje: Un enfoque cognitivo**, 2ª 2007,

American psychiatric association, **Manual diagnostico y estadistico de los trastornos mentales**, 5 2015,

---

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Educación: Escola inclusiva e atención á diversidade/O05G110V01302

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Psicología: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta/O05G110V01402

Subjects that it is recommended to have taken before

Psicología: Psicología da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/O05G110V01205

Psicología: Psicología do desenvolvemento de 0-6 anos/O05G110V01104

Other comments

Esta materia esta vinculada as que aparecerán no terceiro curso do grao e que conforman a mención de educación especial. Enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

IDENTIFYING DATA**Antropoloxía: Pensamento e cultura**

Subject	Antropoloxía: Pensamento e cultura			
Code	O05G110V01401			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	2	2c
Teaching language	Galego			
Department	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinator	Rubin Álvarez, Abraham			
Lecturers	Rubin Álvarez, Abraham			
E-mail	abraham.rubin@uvigo.es			
Web				
General description	Nesta materia abórdanse tres problemáticas esenciais: a) as relativas ao carácter socio-cultural do ser humano, b) as que refiren aos elementos que definen a cultura contemporánea e o xeito en que se relacionan nela a modernidade e a postmodernidade, c) as que se poñen en liza no contexto das principais propostas filosóficas do s. XX e XXI. O enfoque é eminentemente filosófico: reflexivo, argumentativo e crítico.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
C37	Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, os costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia.
C38	Coñecer os momentos máis sobresalientes da historia das ciencias e as técnicas e a súa transcendencia.
C44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
D1	Capacidade de análise e síntese
D3	Comunicación oral e escrita
D7	Resolución de problemas
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Razoamento crítico
D21	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
Comprender a filosofía como saber específico que se ocupou de problemas que incumben á totalidade.			D1
Coñecer e comprender os problemas filosóficos no seu contexto e entender a vinculación con outras manifestacións culturais do momento.	B5 B12	C37 C38	D13
Coñecer e entender os esquemas de pensamento que estiveron e están presentes na nosa configuración mental.	B5 B12	C13 C37 C38	D1 D3 D7 D11 D13
Coñecer as ideas que forxan o noso presente en contextos multiculturais.	B5 B12	C13	D13
Capacidade para organizar coherentemente ideas e argumentos.	B5 B12	C44	D1 D3 D7 D11 D13
Capacidade para analizar, valorar e discutir argumentos alleos.			D1 D11 D13

Captar a implicación da filosofía no desenvolvemento histórico das ideas e dos cambios culturais	B5 B12	C13 C37	D1 D3 D7 D11 D13 D21
--	-----------	------------	-------------------------------------

Contidos

Topic

1.- A filosofía nun mundo global	1.1.- Aproximación aos conceptos de cultura, sociedade e pensamento. 1.2.- Filosofía, historia e educación 1.3.- Introducción a unha Filosofía da educación
2.- A modernidade como unha forma de civilización	2.1.- A era da Razón: teorías sociais e políticas da modernidade. 2.2.- A axenda oculta da modernidade.
3.- As filosofías do Século XX	3.1.- Principais correntes de pensamento dos séculos XX-XXI.
4.- Retos da posmodernidade	4.1.- Globalización, diversidade cultural e pensamentos alternativos.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	2	0	2
Seminario	15	22	37
Seminario	8	0	8
Traballo tutelado	0	40	40
Lección maxistral	24.5	5.5	30
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	30	33

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Introdución á materia e explicación das actividades que se van desenvolver durante o cuadrimestre.
Seminario	Presentación e debate dun tema de actualidade a partir da análise dun documento escrito ou gráfico.
Seminario	Entrevistas que o alumnado mantén co profesorado da materia para asesoramento-desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Traballo tutelado	Realización dun traballo de introdución á investigación relacionado coa temática da materia; exposición por parte do alumnado ante o profesorado e ou grupo de estudantes do resultado do traballo.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado dos temas do programa

Atención personalizada

Methodologies Description

Traballo tutelado	Seguimento por parte do profesorado dos traballos obrigatorios que se han de realizar para superar a materia. No caso de activarse o protocolo de continxencia empregaranse os medios telemáticos de atención ó alumnado: a plataforma de teledocencia, o despacho virtual e MOOVI para garantir á atención ó alumnado.
-------------------	---

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Seminario	Presentación e debate dun tema	20	C37 D1 C44 D13
Traballo tutelado	Avaliación do proceso, resultados e presentación dun traballo de iniciación á investigación.	40	C37 D1 C44 D13
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame sobre o temario da materia.	40	C37 D1 C44 D13

Other comments on the Evaluation

O alumnado asistente e o non asistente ten que alcanzar o 50% en cada unha das probas para superar a materia.

Alumnado non asistente: Realización dun traballo relacionado cos contidos da materia, pautado entre o alumnado e o

profesorado (40%), resumo e comentario crítico de dous libros da Bibliografía da materia, pautados polo profesorado (20%), exame final da materia (40%).

Para ambas modalidades de avaliación, as partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico

As datas oficiais de exame poden consultarse na páxina web da Facultade, no apartado de organización académica, espazo "datas de exames".

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Ayesterán, Ignacio et al., **La filosofía en un mundo global**, Calquera, Anthropos, 2008

Freud, Sigmund, **El malestar en la cultura**, Calquera, Alianza, 1991

hooks, bell, **Enseñar pensamiento crítico**, Calquera, Rayo verde, 2022

Lipman, Matthew et. Alii, **La filosofía en el aula**, Calquera, Ediciones de la Torre, 1992

Vidarte, Paco e Rampérez, Fernando, **Filosofías del siglo XX**, Calquera, Síntesis, 2005

Complementary Bibliography

Arribas, Brais, **Venir a menos. Crítica de la razón nihilista**, Calquera, Catarata, 2019

Arribas, Brais, **Transhumanismo**, Calquera, Euseino?, 2021

de Beauvoir, Simone, **El segundo sexo**, Calquera, Cátedra, 2017

Bourdieu, Pierre & Passeron Jean-Claude, **La reproducción**, Calquera, Siglo XXI, 2019

Butler, Judith, **El género en disputa. El feminismo y la subversión de la identidad**, Calquera, Paidós, 2007

Derrida, Jacques, **Posiciones**, Calquera, Pre-Textos, 2014

Díaz, Esther, **Posmodernidad**, Calquera, Biblos, 1999

Fanon, Frantz, **Los condenados de la tierra**, Calquera, Txalaparta, 1999

Foucault, Michel, **Vigilar y castigar**, Calquera, Siglo XXI, 2003

Giner, Salvador, **Historia del pensamiento social**, Calquera, Ariel, 2013

Heidegger, Martin, **Carta sobre el humanismo**, Calquera, Alianza, 2010

Horkheimer, Max & Adorno, Theodor W., **Dialéctica de la Ilustración**, Calquera, Trotta, 2018

Horta, Óscar, **Na defensa dos animais**, Calquera, Axóuxere, 2019

Latouche, Serge & Harpagès Didier, **La hora del decrecimiento**, Calquera, Octaedro, 2011

Lyotard, Jean-François, **La condición postmoderna. Informe sobre el saber**, Calquera, Cátedra, 1994

Marcuse, Herbert, **El Hombre unidimensional: ensayo sobre la ideología de la sociedad industrial avanzada**, Calquera, Planeta-Agostini, 1993

Mies, Maria & Shiva, Vandana, **Ecofeminismo**, Calquera, Icaria, 2014

Mosterín, Jesús, **Filosofía de la Cultura**, Calquera, Alianza, 1994

Peretti, Cristina & Rodríguez Marciel, Cristina (eds.), **12 pensadores (y uno más) para el siglo XXI**, Calquera, Dykinson, 2014

Rancière, Jacques, **El maestro ignorante**, Calquera, Laertes, 2003

Rousseau, Jean-Jacques, **Discurso sobre las ciencias y las artes**, Calquera, Alianza, 2012

Rubín, Abraham, **Corpo-circuitos. Máquinas de subxectivación**, Calquera, Euseino?, 2016

Rubín, Abraham, **Vivir el acontecimiento. Aproximaciones desde el pensamiento contemporáneo**, Calquera, Universidad De Santiago de Compostela, 2016

Toulmin, Stephen, **Cosmópolis. El trasfondo de la modernidad**, Calquera, Península, 2001

Recomendacións

Other comments

- Actitude proactiva de cara ao seguimento da materia, a participación na aula e a consulta de dúbidas, tanto na aula como nas titorías.

- Emprego axeitado (consulta e estudo) da bibliografía recomendada dende o inicio do curso.

- Atención á expresión tanto oral (na aula e nas presentacións) como escrita (nos traballos e no exame).

- Boa disposición para o traballo en grupo, cultivo de actitudes dialogantes e de respecto.

En xeral, recoméndase manter unha actitude de carácter profesional en relación co cumprimento dos propios obxectivos de formación, evitando a pasividade e a delegación de responsabilidades no docente. Do mesmo xeito debe tomarse a aula como un espazo de aprendizaxe compartido entre futuros/as profesionais, fuxindo de actitudes propias de idades e etapas de formación anteriores.

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

IDENTIFYING DATA**Psicología: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta**

Subject	Psicología: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta			
Code	O05G110V01402			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	2	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Psicología evolutiva e comunicación			
Coordinator	Sepúlveda Gradín, Juan Vicente			
Lecturers	Sepúlveda Gradín, Juan Vicente Sueiro Domínguez, Encarnación			
E-mail	sepulveda@edu.xunta.es			
Web				
General description	<p>Esta materia ten a finalidade de familiarizar ao alumno/a de Educación Infantil con aquelas anomalías e trastornos da conduta que poidan aparecer na época escolar impedindo un normal desenvolvemento físico, psíquico, e intelectual, polo que o mestre/a ha de adquirir os coñecementos pertinentes para minimizar os efectos negativos destas anomalías.</p> <p>Identificar os distintos tipos de trastornos da infancia, as súas causas e as formas de intervención.</p> <p>Ha de mostrar ao mestre/a os conceptos e fundamentos teóricos básicos das características diferenciais da psicología infantil e os aspectos metodolóxicos específicos para o coñecemento e intervención nas condutas problemáticas da infancia que poidan interferir de xeito significativo no desenvolvemento persoal, social, escolar e familiar do neno/a nas súas deficientes manifestaciones (déficit de intelixencia, déficit de atención, hiperactividade, conduta disocial, ansiedade, trastornos afectivos, do sono, da eliminación[])</p>			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que o estudantado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que o estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas do estudantado, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela no estudantado.
C5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico
C15	Coñecer os principios básicos dun desenvolvemento e comportamento saudables.

- C16 Identificar trastornos no sono, a alimentación, o desenvolvemento psicomotor, a atención e a percepción auditiva e visual.
- C17 Colaborar cos profesionais especializados para solucionar os devanditos trastornos.
- C18 Detectar carencias afectivas, alimenticias e de benestar que perturben o desenvolvemento físico e psíquico adecuado do estudiantado.
- C19 Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
- C21 Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo na aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
- C22 Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
- C23 Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellora en educación infantil.
- C24 Dominar as técnicas de observación e rexistro.
- C29 Valorar a importancia do traballo en equipo
- C32 Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.
- C36 Coñecer a metodoloxía científica e promover o pensamento científico e a experimentación.
- C59 Adquirir un coñecemento práctico da aula e da xestión desta.
- C60 Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación na aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
- C62 Relacionar teoría e práctica coa realidade da aula e do centro.
- D1 Capacidade de análise e síntese
- D2 Capacidade de organización e planificación
- D3 Comunicación oral e escrita
- D7 Resolución de problemas
- D8 Toma de decisións
- D9 Traballo en equipo
- D11 Habilidades nas relacións interpersoais
- D13 Razoamento crítico
- D14 Compromiso ético
- D16 Adaptación a novas situacións
- D21 Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Capacitar aos docentes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións. Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, equidade e ao respecto aos dereitos humanos cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva. Capacidad de organización e planificación Comunicación oral e escrita	A1 eA2 A3 A4 A5	B3 B4 B10 B11	C5 C15 C19 D8 D9 D21	D1 D2 D7 D8 D9 D21
Proporcionar ás alumnas e aos alumnos recursos para fomentar a convivencia no aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistemáticamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles. Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia	eA1 A2 A3 A4 A5	B3 B5 B10	C5 C18 C21 C23 C24 C29 C36 C60 C62	D2 D9 D11
Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvemento que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia . Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida. Habilidades nas relacións interpersonales. Compromiso ético	A1 A2 A3 A4 A5	B8 B9 B11	C5 C15 C16 C17 C22 C59	D2 D11 D14 D16
Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias. Adaptación a novas situacións	A1 A2 A3 A4 A5	B9 B11	C18 C21 C32	D1 D3 D11 D13 D16

Contidos

Topic

Conduta e aprendizaxe.	Condicionamento clásico. Condicionamento operante. Aprendizaxe cognitivo-social.
Técnicas de intervención nos trastornos do comportamento.	Técnicas baseadas no condicionamento clásico, no condicionamento operante e na teoría da aprendizaxe social. Técnicas cognitivas e de autocontrol.
Os trastornos do comportamento.	Conceptualización. Clasificación. Epidemioloxía. Factores de risco e protectores. O papel da familia e a escola na abordaxe dos problemas do comportamento. Modelo de intervención.
Trastornos leves da personalidade e do estado de ánimo.	Sentimentos de inferioridade. Timidez. Baixa tolerancia á frustración. Celotipias. Agresividade. Depresión. Estratexias de intervención psicoeducativa.
Trastornos da conduta	Trastorno por déficit de atención con hiperactividade. Trastorno de conduta. Negativismo desafiante. Concepto, etioloxía e diagnóstico. Estratexias de intervención psicoeducativa.
Hábitos nerviosos.	Consideracións xerais. Concepto, etioloxía e clases. Estratexias de intervención psicoeducativa.
Trastornos da fala.	Tartamudez. Mutismo selectivo. Dislalias. Concepto, etioloxía e diagnóstico. Estratexias de intervención psicoeducativa.
Trastornos por ansiedade	Fobias e fobia escolar. Ansiedade por separación. Trastorno por evitación. Trastorno obsesivo-compulsivo. Concepto, etioloxía e diagnóstico. Estratexias de intervención psicoeducativa.
Trastornos da inxesta e a eliminación	Pica. Enuresis. Encopresis. Estratexias de intervención psicoeducativa.
Trastornos do desenvolvemento	Os trastornos do espectro autista. Identificación. Prevención. Estratexias de intervención psicoeducativa.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introdutorias	1	0	1
Traballo tutelado	24	24	48
Lección maxistral	22.5	73.5	96
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	0	1
Traballo	4	0	4

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introdutorias	Explicación do programa da materia, os núcleos de contido, as competencias que se esperan que sexan alcanzadas, o sistema de traballo e de avaliación da materia.
Traballo tutelado	Serán realizados baixo a supervisión do profesor nas sesións de pequeno e mediano grupo. Ao finalizar o grupo que o realizou explicará o seu traballo ao resto dos grupos. A elaboración dos traballos será supervisada en todo momento polo profesor, ben directamente na aula, ben na titoría. Nos grupos medianos os alumnos realizarán un programa de intervención sobre algúns dos trastornos obxecto de estudo. Nos pequenos grupos realizaranse actividades de reflexión sobre distintas cuestións da materia.
Lección maxistral	Explicación de contidos teóricos. Nestas sesións, o profesor explicará os contidos da materia e os alumnos poden intervir propoñendo a súas dúbidas e opinións.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	A atención realizarase nas horas de titoría.
Tests	Description
Traballo	A atención realizarase nas horas de titoría.
Resolución de problemas e/ou exercicios	A atención realizarase nas horas de titoría.

Avaliación

Description	Qualification
	Training and Learning Results

Traballo tutelado	Os alumnos presentarán informes escritos das actividades realizadas nos pequenos grupos. A asistencia as sesións de grupos pequenos é obrigatoria. Admítese un 20% de faltas.	20	A1 A2 A3 A4 A5	B5 B11	C5 C19 C22 C29 C60 C62	D1 D3 D7 D11 D13 D16 D21
Resolución de problemas e/ou exercicios	As probas de avaliación consistirán en responder por escrito a preguntas de resposta curta sobre os contidos do programa da asignatura. As preguntas serán calificadas con 1 ou 0 puntos.	40		B8 B9	C5 C15 C16 C18 C19 C21 C22 C59	D1 D3 D13 D14 D21
Traballo	Os alumnos elaborarán polo menos un programa de intervención sobre aqueles trastornos propostos polo profesor. Presentarán informes por escrito que serán expostos na aula na data sinalada. A asistencia as sesións de grupos medianos é obrigatoria.	40	A3 A4 A5	B10 B11	C5 C16 C17 C18 C21 C23 C24 C29 C32 C36 C59 C60 C62	D2 D3 D8 D9 D14 D16

Other comments on the Evaluation

Os alumnos poderán escoller unha das modalidades de avaliación. Os que elixan a modalidade de Avaliación Global deben indicalo por escrito ao profesor no mes de febreiro. De non facelo incluíráselles na avaliación continua.

AVALIACIÓN CONTINUA:

O sinalado no apartado anterior.

AVALIACIÓN GLOBAL:

A avaliación da parte teórica realizaranse nas datas oficiais de exame para cada oportunidade de avaliación establecida no calendario académico.

Os traballos dos Grupos B: os alumnos realizarán dous traballos. O primeiro será presentado a finais de abril e o segundo a finais de curso.

Os traballos tutelados dos Grupos C: entregarán nas mesmas datas do parágrafo anterior os ensayos sobre os temas propostos polo profesor a principios de curso.

As porcentaxes son as mesmas que no caso de avaliación continua.

As partes da materia superadas na convocatoria ordinaria non serán obxecto de avaliación na segunda convocatoria, considerándose aprobadas nese curso.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza á Facultade de Educación e Traballo Social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presenta o alumnado adscrito ao programa PIUNE.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Caballo, Vicente, **Manual de Técnicas de Terapia y Modificación de Conducta**, 2ª, Siglo XX, 2008

Rodríguez Sacristán, S., **Psicopatología Infantil Básica**, 1ª, Pirámide, 2002

Buendía, J., **Psicopatología en niños y Adolescentes. Desarrollos Actuales.**, Pirámide,

Méndez, F.X. e Maciá, D., **Modificación de conducta con niños y adolescentes. Libro de Casos**, Pirámide,

Méndez, F.X., Espada, J.P. y Orgiléz, M., **Terapia psicológica con niños y adolescentes.**, 1ª ed., Pirámide, 2006

Complementary Bibliography

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Necesidades educativas especiais asociadas á discapacidade intelectual/O05G110V01903

Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo/O05G110V01904

Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da linguaxe oral/O05G110V01905

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Psicoloxía: Fundamentos psicolóxicos da intervención temperá/O05G110V01304

Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/O05G110V01305

Subjects that it is recommended to have taken before

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/O05G110V01205

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/O05G110V01104

Other comments

Esta materia ten continuidade na mención de educación especial do grao de educación infantil.

Enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

IDENTIFYING DATA**Aprendizaxe das ciencias da natureza**

Subject	Aprendizaxe das ciencias da natureza			
Code	O05G110V01403			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language	Galego			
Department				
Coordinator	Vázquez Dorrio, Angel Manuel			
Lecturers	Vázquez Dorrio, Angel Manuel Yebra Ferro, Miguel Ángel			
E-mail	amdorrio@uvigo.es			
Web				
General description	Con esta materia preténdese que o futuro profesorado, ademais de adquirir unhas nocións xerais relativas ás Ciencias da Natureza, necesarias para a interpretación dos fenómenos máis cotiáns, coñeza o currículo escolar e as metodoloxías de ensino-aprendizaxe máis apropiadas para Educación Infantil. Para iso, é importante ofrecer aos futuros mestres/*os espazos de reflexión sobre as prácticas de aula e experiencias enriquecedoras de ensino-aprendizaxe das ciencias, que fagan posible o exercicio e o desenvolvemento das capacidades e actitudes necesarias para a súa futura actividade docente.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que o estudantado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que o estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da educación infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas do estudantado, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela no estudantado.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C33	Coñecer os fundamentos científicos, matemáticos e tecnolóxicos do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes .
C36	Coñecer a metodoloxía científica e promover o pensamento científico e a experimentación.
C39	Elaborar propostas didácticas en relación coa interacción ciencia, técnica, sociedade e desenvolvemento sustentable.
C40	Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita

D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun contexto internacional
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Liderado
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade
D22	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
Comprender, razoar e sintetizar contidos de diversos ámbitos de coñecemento das ciencias da natureza.	A2 A3 A4		D1 D2 D3
Xestionar e organizar información adquirida durante o proceso de aprendizaxe.	A3 A4		D2
Adquirir estratexias de colaboración e habilidades que favorezan o traballo colaborativo.	B11		D9 D11
Comprender o valor do respecto e coidado do medio ambiente.		C40	D22
Coñecer os fundamentos teóricos sobre os que se articula o coñecemento das ciencias.	B9	C33	D13 D14
Deseñar, desenvolver e avaliar actividades relacionadas coa ciencia desde un enfoque globalizado.	B1 B2 B3 B6 B12	C39 C40	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22
Dar resposta científica a problemas e situacións da vida cotiá.	B9	C33 C36 C40	D1 D2 D17 D22

Xeneralizar as aprendizaxes adquiridas no laboratorio e relacionarlos con acontecementos e fenómenos da vida diaria.	A2	C36	D1
	A4	C39	D2
	A5		D3
			D7
			D8
		D9	
		D11	
		D13	
		D16	
		D17	
Incorporar recursos educativos innovadores e específicos na ensinanza das ciencias.	B2	C39	
	B4	C40	
	B5		
	B7		
	B11		

Contidos

Topic	
1. A Didáctica das Ciencias Experimentais para futuros profesores de Educación Infantil.	- Importancia das ciencias na Educación Infantil. - As Ciencias da Natureza no decreto do currículo.
2. Fundamentación, obxectivos, metodoloxía e avaliación do coñecemento do medio natural na Educación Infantil dende un enfoque globalizador.	- O alumnado de infantil e a aprendizaxe das ciencias. - A ciencia e o seus métodos. - A ciencia escolar.
3. Estudio crítico das orientacións do currículo oficial para o coñecemento do medio natural na Educación Infantil.	- Implicacións didácticas. - Análise de modelos de ensino-aprendizaxe das Ciencias da Natureza e de propostas didácticas.
4. Os contidos de coñecemento do medio natural na Educación Infantil dende un enfoque globalizador.	- Recursos para o ensino das Ciencias da Natureza na Educación Infantil. - Elaboración de propostas didácticas de ciencias na Educación Infantil.
5. Os recursos e deseño de actividades para a ensinanza do coñecemento do medio natural na Educación Infantil.	

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Presentación	10	22	32
Seminario	2	8	10
Traballo tutelado	3	0	3
Prácticas de laboratorio	25	0	25
Lección maxistral	10	0	10
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	0	34	34
Traballo	0	34	34
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Seminario	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, etc.
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense no laboratorio de didáctica das ciencias experimentais.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Methodologies	Description
---------------	-------------

Presentación	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través de: Titorías individuais: ao final da clase. Titorías grupais: sesións con pequenos grupos, dentro da aula, para procurar o asesoramento e acompañamento do alumnado nos traballos principais. Titorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, exames, etc. Formación on-line coa plataforma Moovi: para o intercambio e/ou debate, consulta de dúbidas,
Seminario	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través de: Titorías individuais: ao final da clase. Titorías grupais: sesións con pequenos grupos, dentro da aula, para procurar o asesoramento e acompañamento do alumnado nos traballos principais. Titorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, exames, etc. Formación on-line coa plataforma Moovi: para o intercambio e/ou debate, consulta de dúbidas,
Traballo tutelado	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través de: Titorías individuais: ao final da clase. Titorías grupais: sesións con pequenos grupos, dentro da aula, para procurar o asesoramento e acompañamento do alumnado nos traballos principais. Titorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, exames, etc. Formación on-line coa plataforma Moovi: para o intercambio e/ou debate, consulta de dúbidas,
Prácticas de laboratorio	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través de: Titorías individuais: ao final da clase. Titorías grupais: sesións con pequenos grupos, dentro da aula, para procurar o asesoramento e acompañamento do alumnado nos traballos principais. Titorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, exames, etc. Formación on-line coa plataforma Moovi: para o intercambio e/ou debate, consulta de dúbidas,

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Presentación	-Claridade expositiva e capacidade de transmisión das ideas principais do traballo. -Capacidade de síntese. -Presentación multimedia. -Creatividade e innovación.	20	A2 A3 A4	B2 B7 B11	C33 C40	D1 D2 D3 D16 D17
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	Elaboración dun documento por parte do alumno no que se reflicten as características do traballo levado a cabo. Os alumnos deben describir as tarefas e procedementos desenvolvidos, mostrar os resultados obtidos ou observacións realizadas, así como a análise e tratamento de datos.	40		B11	C33 C36 C39 C40	D2 D7 D8 D9 D11 D13 D16 D18 D22
Traballo	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita...	20	A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4	C33 C36 C39 C40	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22

Exame de preguntasO alumnado debe responder de xeito directo e breve en base aos obxectivas	coñecementos adquiridos sobre a materia. A proba consta de de preguntas directas sobre un aspecto en concreto.	20	B1	C33 C36 C39 C40	D1 D3 D7
---	--	----	----	--------------------------	----------------

Other comments on the Evaluation

ALUMNADO ASISTENTE

Primeira convocatoria:A nota final será a media ponderada dos traballos realizados na aula (20%+20%), o caderno de prácticas e traballo de investigación (40%) e o exame (20%, sendo necesario que a nota mínima sexa un 4 sobre 10)

Segunda convocatoria:

As partes da materia superadas na primeira oportunidade, non serán obxecto de avaliación na segunda, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico.

ALUMNADO NON ASISTENTE

O alumnado non asistente terá un plan de traballo para as dúas convocatorias con diferentes actividades na plataforma Moovi e farán o exame nas mesmas condicións do alumnado asistente. A cualificación final da materia será a media das notas obtidas nas actividades (80%) e o exame (20%).

As partes da materia superadas na primeira oportunidade, non serán obxecto de avaliación na segunda, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender as necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT)

Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptarase para alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe da materia. Abrirase un cartafol na plataforma Moovi no que se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para alumnado do curso ponte ou profesionais en exercicio.

As datas oficiais dos exames poderán consultarse na web da facultade no espazo "datas exames".

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

ANTON, M. (Coord.), **Planificar la etapa 0-6: Compromiso de sus agentes y práctica cotidiana**, Ed. Graó, 2007

ALBERTÍN, A. M. y otros, **La Educación infantil como tarea de maestras: claves de formación y contexto de desarrollo profesional**, Ed. Octaedro, 2006

ARIAS, A. y otros, **O traballo por proxectos en infantil, primaria e secundaria**, Consellería de Educación e Ordenación Universitari, 2009

Quijano, R. (coord.), **Enseñanza de las Ciencias de la Naturaleza en Educación Infantil**, Ed. Pirámide, 2016

Complementary Bibliography

MORRISON, G.S., **Educación infantil**, Ed. Pearson, 2004

BORGUI, B. Q., **Los talleres en educación infantil. Espacios de crecimiento**, Ed. Graó, 2009

ASHBROOK, P., **La Ciencia es fácil: 250 actividades para niños en la etapa preescolar**, Ceac, 2005

FERNÁNDEZ, E. y otros, **Rincón a rincón: actividades para trabajar con niños y niñas de 3 a 8 años.**, Ed. Octaedro, 2006

GUN, J., **Talleres de Ciencia para Educación Infantil**, Ed. de la Infancia, 2005

IZQUIERDO, M., **Química en Infantil y Primaria. Una nueva mirada**, Ed. Graó, 2012

MARÍN, N., **La enseñanza de las ciencias en Educación Infantil**, Grupo Editorial Universitario, 2006

PUIG, I., **Jugar a pensar: recursos para aprender a pensar en educación infantil**, Ed. Octaedro, 2004

ROIG, T., **Observación y experimentación en la Educación Infantil (2º ciclo)**, M.E.C., 1994

TRAMONEDA, S.V., **Ciencia 3-6:laboratorios de ciencias en la escuela infantil**, Ed. Graó, 2011

VANCLEAVE, J., **Química para niños y jóvenes.**, Limusa, 2005

Recomendacións

Other comments

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos

IDENTIFYING DATA**Didáctica da lingua e a literatura infantil**

Subject	Didáctica da lingua e a literatura infantil			
Code	O05G110V01404			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language	Galego			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	Mociño González, María Isabel			
Lecturers	Mociño González, María Isabel			
E-mail	imocino@uvigo.gal			
Web				
General description	Esta materia proporcionará ao futuro docente coñecementos científicos, estratexias e recursos para favorecer o desenvolvemento da competencia comunicativa do neno/a de Educación Infantil. Ademais adquirirán as habilidades necesarias para un bo rendemento en lectoescritura e para axudar a descubrir a maxia que esconde un texto literario. Esta materia presta especial atención á capacidade creativa da linguaxe, co fin de promover no neno/a o gusto pola beleza da palabra e o deleite ante a creación de mundos de ficción.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que o estudantado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que o estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da educación infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas do estudantado, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela no estudantado.
C42	Coñecer o currículo de lingua e lectoescritura desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
C43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
C44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
C45	Coñecer a tradición oral e o folclore.
C46	Comprender o paso da oralidade á escritura e coñecer os diferentes rexistros e usos da lingua.
C47	Coñecer o proceso de aprendizaxe da lectura e a escritura e o seu ensino.
C48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.
C49	Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.
C50	Coñecer e utilizar adecuadamente recursos para a animación á lectura e á escritura.
C51	Adquirir formación literaria e en especial coñecer a literatura infantil.

C67 Estas competencias, xunto coas propias do resto de materias, quedarán reflectidas no Traballo de Fin de Grao que compendia a formación adquirida ao longo de todas as ensinanzas descritas.

D1 Capacidade de análise e síntese

D2 Capacidade de organización e planificación

D3 Comunicación oral e escrita

D5 Coñecemento de informática

D6 Capacidade de xestión da información

D7 Resolución de problemas

D8 Toma de decisións

D9 Traballo en equipo

D11 Habilidades nas relacións interpersoais

D12 Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade

D13 Razoamento crítico

D14 Compromiso ético

D15 Aprendizaxe autónoma

D16 Adaptación a novas situacións

D17 Creatividade

D18 Liderado

D19 Coñecemento doutras culturas e costumes

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject

Training and Learning
Results

Coñecer os fundamentos lingüísticos, psicolingüísticos, sociolingüísticos e didácticos da aprendizaxe da lingua.

A1	B1	C42	D1
A2	B2	C43	D2
A3	B6	C44	D3
A4	B11	C45	D5
A5		C46	D6
		C47	D7
		C48	D8
		C49	D9
		C50	D11
		C51	D12
		C67	D13
			D14
			D15
			D16
			D17
			D18
			D19

Coñecer a literatura infantil.

A1	B1	C42	D1
A2	B2	C43	D2
A3	B6	C44	D3
A4	B7	C45	D5
A5	B10	C46	D6
	B11	C47	D7
		C48	D8
		C49	D9
		C50	D11
		C51	D12
		C67	D13
			D14
			D15
			D16
			D17
			D18
			D19

Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente nas linguas da comunidade autónoma.

A1	B1	C42	D1
A2	B2	C43	D2
A3	B6	C44	D3
A4	B7	C45	D5
A5	B11	C46	D6
		C47	D7
		C48	D8
		C49	D9
		C50	D11
		C51	D12
		C67	D13
			D14
			D15
			D16
			D17
			D18
			D19

Coñecer o currículo escolar das linguas.

A1	B1	C42	D1
A2	B2	C43	D2
A3	B6	C44	D3
A4	B7	C45	D5
A5	B11	C46	D6
		C47	D7
		C48	D8
		C49	D9
		C50	D11
		C51	D12
		C67	D13
			D14
			D15
			D16
			D17
			D18
			D19

Coñecer o proceso de aprendizaxe da linguaxe escrita e o seu ensino.

A1	B1	C42	D1
A2	B2	C43	D2
A3	B6	C44	D3
A4	B7	C45	D5
A5	B11	C46	D6
		C47	D7
		C48	D8
		C49	D9
		C50	D11
		C51	D12
		C67	D13
			D14
			D15
			D16
			D17
			D18
			D19

Organizar e planificar estratexias metodolóxicas para o ensino da comunicación oral.

A1	B1	C42	D1
A2	B2	C43	D2
A3	B6	C44	D3
A4	B7	C45	D5
A5	B11	C46	D6
		C47	D7
		C48	D8
		C49	D9
		C50	D11
		C51	D12
		C67	D13
			D14
			D15
			D16
			D17
			D18
			D19

Ser capaz de identificar as crianzas con problemas de linguaxe oral e escrita así como orientar aos proxenitores.	A1	B1	C42	D1	
	A2	B2	C43	D2	
	A3	B3	C44	D3	
	A4	B4	C45	D5	
	A5	B6	C46	D6	
		B7	C47	D7	
		B11	C48	D8	
			C49	D9	
			C50	D11	
			C51	D12	
			C67	D13	
				D14	
				D15	
				D16	
				D17	
				D18	
				D19	
	Capacidade de relación e de comunicación.	A1	B3	C42	D1
		A2	B4	C43	D2
A3		B5	C44	D3	
A4		B11	C45	D5	
A5			C46	D6	
			C47	D7	
			C48	D8	
			C49	D9	
			C50	D11	
			C51	D12	
			C67	D13	
				D14	
				D15	
				D16	
				D17	
				D18	
				D19	
Capacidade para traballar en equipo.		A1	B5	C42	D1
		A2	B7	C43	D2
	A3	B11	C44	D3	
	A4		C45	D5	
	A5		C46	D6	
			C47	D7	
			C48	D8	
			C49	D9	
			C50	D11	
			C51	D12	
			C67	D13	
				D14	
				D15	
				D16	
				D17	
				D18	
				D19	
	Capacidade de análise e síntese.	A1	B1	C42	D1
		A2	B2	C43	D2
A3		B6	C44	D3	
A4		B7	C45	D5	
A5		B10	C46	D6	
		B11	C47	D7	
			C48	D8	
			C49	D9	
			C50	D11	
			C51	D12	
			C67	D13	
				D14	
				D15	
				D16	
				D17	
				D18	
				D19	

Aprendizaxe autónoma.

A1 B1 C42 D1
 A2 B2 C43 D2
 A3 B3 C44 D3
 A4 B4 C45 D5
 A5 B5 C46 D6
 B6 C47 D7
 B7 C48 D8
 B10 C49 D9
 B11 C50 D11
 C51 D12
 C67 D13
 D14
 D15
 D16
 D17
 D18
 D19

Desenvolvemento da creatividade.

A1 B3 C42 D1
 A2 B4 C43 D2
 A3 B6 C44 D3
 A4 B7 C45 D5
 A5 B11 C46 D6
 C47 D7
 C48 D8
 C49 D9
 C50 D11
 C51 D12
 C67 D13
 D14
 D15
 D16
 D17
 D18
 D19

Contidos

Topic	
1. FACTORES QUE DETERMINAN A ADQUISICIÓN E DESENVOLVEMENTO DA LINGUAXE INFANTIL.	1.-A familia. A escola. Análise da adquisición e desenvolvemento da linguaxe infantil. Etapas.
2. DIDÁCTICA DA COMUNICACIÓN ORAL.	2.-A linguaxe oral. Obxectivos. Situacións educativas para o desenvolvemento da linguaxe. Actividades para favorecer a comprensión e expresión oral. Recursos didácticos para estimular e potenciar a capacidade creativa da linguaxe.
3.DIDÁCTICA DA LECTOESCRITURA.	3.-Lectura e escritura. Obxectivos. Proceso de aprendizaxe da lectura. Proceso de aprendizaxe da escritura. A biblioteca de aula infantil. Habilidades metalingüísticas. Desenvolvemento da conciencia fonolóxica. Actividades e xogos lingüísticos.
4. A TRADICIÓN ORAL E O FOLCLORE E A SÚA DIDÁCTICA.	4.-A literatura infantil de tradición oral e a súa didáctica. A literatura infantil e as nenas e nenos. Valor do folclore como iniciación á literatura. Contidos de folclore. Poesía, xogo e canción. O cancionero infantil. Xogo dramático. Propostas didácticas.
5. A LITERATURA INFANTIL E A SÚA DIDÁCTICA.	5.-Poesía infantil e a súa didáctica. Obxectivos. Características e estruturas formais da poesía infantil. Propostas didácticas. O conto e a súa didáctica. Obxectivos. Características dos contos. Xéneros de contos. Cómo contar un conto. Estratexias e pautas para construír e inventar contos. Dramatización. Monicreques e marionetas. Propostas didácticas.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	2	0	2
Lección maxistral	12	0	12
Presentación	12	26	38
Obradoiro	7	16	23
Eventos científicos	0	10	10
Aprendizaxe colaborativa	12	28	40
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introdutorias	Esta sesión servirá para presentar a materia ao alumnado.
Lección maxistral	Exposición por parte da profesora dos contidos teóricos sobre a materia, así como presentación de estratexias, experiencias e recursos didácticos. Isto tamén se levará á práctica mediante a formulación de diferentes propostas de traballo.
Presentación	Exposición por parte do alumnado de temas sobre contidos da materia ou resultados de análises, tarefas, traballos, experiencias, prácticas etc.
Obradoiro	Realización de actividades prácticas ao redor da literatura de transmisión oral e os novos formatos (álbum silente, álbum ilustrado, libro-obxecto...).
Eventos científicos	Asistencia e participación en diferentes eventos vinculados coa materia, como é o caso do Salón do Libro Infantil e Xuvenil de Pontevedra.
Aprendizaxe colaborativa	A partir da selección de textos literarios, procederase á súa reescritura para, posteriormente, seren dramatizados mediante o emprego de diferentes estratexias e recursos.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	O alumnado recibirá as orientacións pertinentes, así como as explicacións, materiais, recursos... que precise para afrontar as tarefas que se lle encomenden para esta metodoloxía/proba.
Presentación	O alumnado recibirá as orientacións pertinentes, así como as explicacións, materiais, recursos... que precise para afrontar as tarefas que se lle encomenden para esta metodoloxía/proba.
Obradoiro	O alumnado recibirá as orientacións pertinentes, así como as explicacións, materiais, recursos... que precise para afrontar as tarefas que se lle encomenden para esta metodoloxía/proba.
Aprendizaxe colaborativa	O alumnado recibirá as orientacións pertinentes, así como as explicacións, materiais, recursos... que precise para afrontar as tarefas que se lle encomenden para esta metodoloxía/proba.

Tests	Description
Exame de preguntas de desenvolvemento	O alumnado recibirá as orientacións pertinentes, así como as explicacións, materiais, recursos... que precise para afrontar as tarefas que se lle encomenden para esta metodoloxía/proba.
Traballo	O alumnado recibirá as orientacións pertinentes, así como as explicacións, materiais, recursos... que precise para afrontar as tarefas que se lle encomenden para esta metodoloxía/proba.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results											
			A1	B1	C42	D1	A2	B2	C43	D2				
Presentación	Exposición por parte do estudantado de temas sobre contidos da materia ou dos resultados de análises, tarefas, traballos, experiencias, prácticas etc.	15	A3	B3	C44	D3	A4	B4	C45	D5	A5	B5	C46	D6
			B6	C47	D7	B7	C48	D8	B10	C49	D9	B11	C50	D11
			C51	D12	C67	D13	D14	D15	D16	D17	D18	D19		

Obradoiro	Realización de prácticas ao redor da literatura de transmisión oral e os novos formatos (álbum silente, álbum ilustrado, libro-objecto...).	20	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5	C42 C43 C44 C45 C46	D1 D2 D3 D4 D5 D6
				B6 B7 B10 B11	C47 C48 C49 C50	D7 D8 D9 D11
					C51 C67	D12 D13
						D14 D15 D16 D17 D18 D19
Aprendizaxe colaborativa	A partir da selección de lecturas literarias, realizarase unha reescritura textual, que ha de ser dramatizada.	25	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5	C42 C43 C44 C45 C46	D1 D2 D3 D4 D5 D6
				B6 B7 B10 B11	C47 C48 C49 C50	D7 D8 D9 D11
					C51 C67	D12 D13
						D14 D15 D16 D17 D18 D19
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas sobre contidos teóricos da materia. Ademais de comprobar o nivel de coñecementos avaliarase a competencia do alumnado: - Para elaborar un discurso persoal coherente e correcto. - Para establecer relacións entre os conceptos, entre os núcleos temáticos, entre as reflexións teóricas, as aplicacións prácticas etc. - Para demostrar a capacidade de lectura comprensiva (interpretativa e crítica) sobre o que se pregunta. - Para demostrar o dominio da expresión escrita (estruturas sintácticas, precisión léxica, corrección ortográfica etc.)	20	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B6 B7 B11	C42 C43 C44 C45 C46	D1 D2 D3 D4 D5 D6
					C47 C48 C49 C50 C51 C67	D7 D8 D9 D11 D12 D13
						D14 D15 D16 D17 D18 D19
Traballo	Realización dun traballo individual sobre a literatura de transmisión oral.	20	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5	C42 C43 C44 C45 C46	D1 D2 D3 D4 D5 D6
				B6 B7 B10 B11	C47 C48 C49 C50	D7 D8 D9 D11
					C51 C67	D12 D13
						D14 D15 D16 D17 D18 D19

Other comments on the Evaluation

Alumnado que opte pola metodoloxía de **avaliación continua** (80% de asistencia):

Para superar a materia será requisito imprescindible aprobar cada un dos traballos que se indican e o exame. Tamén se terá en conta a participación en eventos científicos. As partes da materia superadas na primeira oportunidade non serán obxecto de avaliación na segunda, considerándose, polo tanto, aprobadas nese curso académico.

Ver datas dos exames na páxina web da Facultade.

Alumnado que opte pola metodoloxía de **avaliación global**:

Será avaliado mediante as mesmas probas e traballos expostos para o estudantado presencial. Para a súa realización contará con documentos-guía en moovi. Comunicaralle á persoa docente a súa decisión de atermos á metodoloxía de avaliación global nas primeiras seis semanas de inicio de cuadrimestre para marcar un plan de traballo.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender as necesidades específicas de apoio educativo que presente o estudantado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para estudantado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirase un cartafol específico na plataforma Moovi, na cal se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para estudantado do curso ponte ou profesionais en exercicio.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

ROIG RECHOU, B.-A. (coord.), **Historia da Literatura Infantil e Xuvenil galega**, Xerais, 2015

FONS, M. e PALOU, J., **Didáctica de la lengua y la literatura en Educación Infantil**, Síntesis, 2016

SERRANO DÍAZ, N. (ed.), **Innovación docente universitaria en educación infantil**, Octaedro, 2016

HERNÁNDEZ DELGADO, L. et alii, **Literatura infantil y lectura dialógica. La formación de educadores desde la investigación**, Octaedro, 2021

Complementary Bibliography

ABELLEIRA, A. e ABELLEIRA, I., **Os fíos de infantil**, Galaxia, 2017

ARNÁIZ, P., **La lectoescritura en la escuela infantil**, Aljibe, 2001

ARRIAZA MAYAS, J.C., **Cuentos para hablar y aprender**, CEPE, 2007

BADÍA, D., **Juegos de expresión oral y escrita**, Graó, 2009

BARQUÉS I TRENCHS, M., **600 juegos para educación infantil. Actividades para favorecer el aprendizaje de la lectura y la escritura**, CEAC, 2000

BETTELHEIM, B., **Psicoanálisis de los cuentos de hadas**, Crítica, 1986

BIGAS, M. e CORREIG, M., **Didáctica de la lengua en la educación infantil**, Síntesis, 2008

CERRILLO, P., **Literatura infantil y juvenil y educación literaria**, Cincel, 2007

CERVERA, J., **Cómo practicar la dramatización**, Cincel, 1981

GARCÍA TEIJEIRO, A., **A poesía necesaria**, Galaxia, 2014

GIL C., **¡A jugar con los poemas! Taller de poesía para niños**, CCS, 2003

MONFORT, M. e JUÁREZ, A., **El niño que habla**, CEPE, 2008

RODARI, G., **Gramática da fantasía**, Kalandraka, 2010

ROIG RECHOU, B.-A., P. LUCAS DOMÍNGUEZ e I. SOTO LÓPEZ (coords.), **Teatro infantil. Do texto á representación**, Xerais/LIJMI/Afundación, 2007

ROIG RECHOU, B.-A., I. SOTO LÓPEZ e M. NEIRA RODRÍGUEZ (coords.), **A poesía infantil no século XXI (2000-2008)**, Xerais/LIJMI/Afundación, 2009

TEJERINA, J., **Dramatización y teatro infantil**, Siglo XXI, 2004

COLOMER, T. e outros, **Narrativas literarias en educación infantil y primaria**, Síntesis, 2018

DÍEZ DE ULZURRUN, A. (coord.), **El aprendizaje de la lectoescritura desde una perspectiva constructivista**, Graó, 2000

RIPOLL, J. C. e AGUADO, G., **Enseñar a leer**, EOS, 2015

ABELLEIRA, I. e ABELLEIRA, A., **O latexo dunha aula infantil**, Galaxia, 2019

Recomendacións

Other comments

Recoméndase a lectura asidua de obras literarias, a consulta en bibliotecas do corpus e o interese por iniciativas culturais e educativas dirixidas á infancia.

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS)

IDENTIFYING DATA**Idioma estranxeiro I: Francés**

Subject	Idioma estranxeiro I: Francés			
Code	O05G110V01405			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language	Francés			
Department				
Coordinator	Míguez Álvarez, Carla María			
Lecturers	Míguez Álvarez, Carla María			
E-mail	camiguez@uvigo.es			
Web				
General description	Adquisición das competencias necesarias correspondentes entre os niveis A2 e B1 do Marco europeo común de referencia para as linguas.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da educación infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas do estudiantado, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela no estudiantado.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico
C6	Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.
C8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e da docente na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten
C13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidade e interculturalidade; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
C21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo na aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
C22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
C28	Coñecer experiencias internacionais e exemplos de prácticas innovadoras en educación infantil.
C29	Valorar a importancia do traballo en equipo
C30	Participar na elaboración e seguimento de proxectos educativos de educación infantil no marco de proxectos de centro e en colaboración co territorio e con outros profesionais e axentes sociais.

- C40 Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados
- C41 Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación.
- C42 Coñecer o currículo de lingua e lectoescritura desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
- C43 Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
- C44 Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
- C45 Coñecer a tradición oral e o folclore.
- C46 Comprender o paso da oralidade á escritura e coñecer os diferentes rexistros e usos da lingua.
- C47 Coñecer o proceso de aprendizaxe da lectura e a escritura e o seu ensino.
- C48 Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.
- C49 Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.
- C50 Coñecer e utilizar adecuadamente recursos para a animación á lectura e á escritura.
- C51 Adquirir formación literaria e en especial coñecer a literatura infantil.
- C52 Ser capaz de fomentar unha primeira aproximación a unha lingua estranxeira.
- C54 Coñecer e utilizar cancións para promover a educación auditiva, rítmica e vocal.
- C55 Saber utilizar o xogo como recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos.
- C56 Elaborar propostas didácticas que fomenten a percepción e a expresión musical, as habilidades motrices, o debuxo e a creatividade.
- C57 Analizar as linguaxes audiovisuais e as súas implicacións educativas.
- C59 Adquirir un coñecemento práctico da aula e da xestión desta.
- C60 Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación na aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
- C61 Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
- C62 Relacionar teoría e práctica coa realidade da aula e do centro.
- C63 Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.
- C64 Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
- C65 Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes de 0-3 anos e de 3-6 anos.
- C66 Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.
- D1 Capacidade de análise e síntese
- D2 Capacidade de organización e planificación
- D3 Comunicación oral e escrita
- D4 Coñecemento de lingua estranxeira
- D5 Coñecemento de informática
- D6 Capacidade de xestión da información
- D7 Resolución de problemas
- D8 Toma de decisións
- D9 Traballo en equipo
- D10 Traballo nun contexto internacional
- D11 Habilidades nas relacións interpersoais
- D12 Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
- D13 Razoamento crítico
- D14 Compromiso ético
- D15 Aprendizaxe autónoma
- D16 Adaptación a novas situacións
- D17 Creatividade
- D18 Liderado
- D19 Coñecemento doutras culturas e costumes
- D20 Iniciativa e espírito emprendedor
- D21 Motivación pola calidade
- D22 Sensibilidade por temas ambientais

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject

Training and Learning
Results

1. Comprender as ideas principais do discurso falado cando este é claro e normal e trátanse asuntos cotiáns dos ámbitos persoal, e educacional.		C22 C29 C43 C44 C46 C48 C49 C52 C57 C60	D1 D3 D4 D7 D9 D11 D13 D17 D20
2. Comprender a idea principal de películas e de programas de radio ou televisión que tratan temas actuais ou de interese persoal ou profesional, cando a articulación é relativamente lenta e clara.	B7	C29 C41 C48 C49 C52 C57	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D9 D10 D11 D15 D16 D17
3. Comprender textos escritos redactados nunha lingua de uso habitual e cotián ou relacionada co traballo.		C29 C41 C43 C44 C48 C57	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D9 D15 D16 D19
4. Comprender a descrición de acontecementos, sentimentos e desexos en cartas persoais.		C43 C44 C48	D1 D3 D4 D6 D7 D10 D11 D15 D16 D19
5. Poder participar espontáneamente nunha conversación que trate temas cotiáns de interese persoal ou que sexan pertinentes para a vida diaria (por exemplo familia, afeccións, traballo, viaxes e acontecementos actuais).		C28 C43 C44 C48 C49 C52	D3 D4 D6 D7 D8 D10 D11 D12 D16 D19
6. Poder abordar oralmente en inglés/francés, con fluidez e seguridade, temas de interese para alumnos de educación infantil.		C6 C29 C43 C44 C48 C49 C52 C57	D3 D4 D6 D11
7. Saber enlazar frases de forma sinxela co fin de describir experiencias e feitos, así como os seus soños, esperanzas e ambicións.		C43 C44 C48 C49 C52 C57	D3 D4 D6 D7

8. Poder explicar e xustificar brevemente as súas opinións e proxectos.	C43	D1	
	C44	D3	
	C48	D4	
	C49	D13	
	C57	D17	
9. Saber narrar unha historia ou relato, a trama dun libro ou película, e poder describir as súas reaccións.	C6	D1	
	C43	D2	
	C44	D3	
	C48	D4	
	C49	D6	
	C57	D13	
		D17	
10. Ser capaz de escribir textos sinxelos e ben enlazados sobre temas que lle son coñecidos ou de interese persoal. Poder escribir cartas persoais que describan experiencias e impresións.	C43	D1	
	C44	D3	
	C48	D4	
	C49	D7	
	C57	D8	
		D9	
		D13	
		D17	
11. Desenvolver a competencia comunicativa necesaria para abordar en inglés/francés, con fluidez e seguridade, temas de interese para alumnos de educación infantil (comunicación en actividades dentro do aula; interaccións orais en lingua estranxeira en rutinas e situacións habituais de comunicación BOE 4/1/2007: Real Decreto 1630/2006 polo que se establecen os ensinos mínimos do segundo ciclo de Educación Infantil).	C43	D1	
	C44	D2	
	C48	D3	
	C49	D4	
	C57	D6	
		D11	
		D17	
12. Desenvolver estratexias de aprendizaxe autónoma e de traballo cooperativo, favorecendo a análise e a observación dos propios procesos de aprendizaxe.	B1	C5	D1
	B2	C6	D8
	B3	C8	D9
	B4	C13	D15
	B5	C21	D17
	B6	C22	D18
	B7	C28	D20
	B8	C29	D21
	B9	C30	D22
	B10	C40	
	B11	C41	
	B12	C42	
		C45	
		C46	
		C47	
		C49	
		C50	
		C51	
		C52	
		C54	
		C55	
		C56	
		C57	
		C59	
		C60	
		C61	
		C62	
		C63	
		C64	
		C65	
		C66	

13. Coñecer formas e medios para continuar e enriquecer a súa propia formación cultural e lingüística.	B7 B12	C8 C13 C21 C63 C64 C66	D1 D2 D3 D4 D6 D8 D9 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21
14. Desenvolver certas actitudes afectivas desexables nun docente de L.E. como, por exemplo, solidariedade e cooperación cos demais, interese e tolerancia cara ao diferente, seguridade na propia competencia lingüística, e unha visión da L.E. como medio de comunicación real e non meramente unha asignatura máis.	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12	C5 C6 C8 C13 C21 C22 C28 C29 C30 C40 C41 C42 C46 C49 C50 C51 C52 C54 C55 C56 C57 C59 C60 C61 C62 C63 C64 C65 C66	D4 D8 D9 D12 D13 D14 D17 D18 D19 D20 D21 D22

Contidos

Topic	
1. Apectos lingüísticos	Léxico, gramática, semántica, corrección fonética, ortografía, ortoepía.
2. Aspectos sociolingüísticos	Os marcadores lingüísticos de relacións sociais, as normas de cortesía, as expresións de sabedoría popular, diferenzas de rexistro.
3. Aspectos discursivos	Ordenar oracións en función da secuencia natural, relacións de causa e efecto (ou viceversa), e estruturación do discurso; ordenar o discurso en función de organización temática, coherencia e cohesión.
4. Aspectos estratéxicos	Estratexias verbales que se utilizan para impedir a incomunicación: solicitude de repetición, paráfrasis, uso de palabras xerais, aproximación, aclaración, solicitude de ayuda.
5. Aspectos interculturais	A vida diaria, as relacións persoais, valores, crenzas e actitudes, linguaxe corporal, convencións sociais, comportamentos rituais.
Todos estes temas traballaranse de forma conxunta, global e práctica a través de unidades didácticas centradas en ámbitos e contidos concretos	Propóñense con certa flexibilidade 6 unidades sobre os seguintes temas: a familia, a clase e os hobbies, o corpo e vestimenta, a casa e a vila, os animais e a natureza e a gastronomía.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours

Actividades introductorias	4	0	4
Lección maxistral	15	30	45
Traballo tutelado	8.5	21.5	30
Resolución de problemas	15	30	45
Presentación	8	16	24
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.
Resolución de problemas	Exposición por parte del alumnado ante el docente y/o un grupo de estudiantes de un tema sobre contenidos de la materia o de los resultados de un trabajo, ejercicio, proyecto... Se puede llevar a cabo de manera individual o en grupo.
Presentación	As exposicións dos traballos desenvolveráanse ante os compañeiros de clase empregando as horas que sexan necesarias.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	Durante as sesións a profesora estará á disposición de calquera consulta ou dúbida que se teña a ben realizar
Resolución de problemas	1.- Exercicios gramaticais (orais / escritos) de dificultade media. 2.- Textos: lectura e comprensión. 3.- Redaccións breves sobre temas de actualidade. 4.- Situacións de comunicación (oral / escrito)
Presentación	Os traballos que se expoñan, ben individuais, ben grupais, serán resultado da colaboración alumnado/profesora para o correcto desenvolvemento dos procesos requiridos durante a elaboración e tamén a resolución de dúbidas durante as horas de titorías previas á exposición

Avaliación

Description	Qualification	Training and Learning Results

Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor.	30	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12	C5 C6 C8 C13 C21 C22 C28 C29 C30 C40 C41 C42 C43 C44 C45 C46 C47 C48 C49 C50 C51 C52 C54 C55 C56 C57 C59 C60 C61 C62 C63 C64 C65 C66	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22
Resolución de problemas	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.	20	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12	C5 C6 C8 C13 C21 C22 C28 C29 C30 C40 C41 C42 C43 C44 C45 C46 C47 C48 C49 C50 C51 C52 C54 C55 C56 C57 C59 C60 C61 C62 C63 C64 C65 C66	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22

Presentación	Valorarase o interese e a participación activa en todas as accións docentes, a aplicación didáctica, a creatividade e a expresión oral: corrección e fluidez.	30	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B9 B11 B12	C5 C6 C8 C13 C21 C22 C28 C29 C30 C40 C41 C42 C43 C44 C45 C46 C47 C48 C49 C50 C51 C52 C54 C55 C56 C57 C59 C60 C61 C62 C63 C64 C65 C66	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21
Exame de preguntas obxectivas	Avaliación dos contidos teóricos da materia	20	B7	C5 C6 C8 C13 C21 C42 C43 C44 C45 C46 C47 C48 C49 C50 C51 C52 C54 C55 C56 C63	D1 D2 D3 D4 D6 D7 D8 D12 D13 D15 D17 D19

Other comments on the Evaluation

Aqueles estudantes que, por causa xustificada, NON poidan ASISTIR periódicamente, deberán presentarse a unha proba escrita e a unha proba oral en francés. Estas probas versarán sobre os contidos da materia e cada un deles puntuará o 50% da nota final.

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral ea formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación para alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirse un cartafol específico na plataforma Moovi na cal se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta material para alumnado do curso ponte ou profesionais en exercicio.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade, no espazo DATAS EXAMES.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

BEACCO, J.C., BOUQUET, S. et PORQUIER, R., **Niveau B2 pour le Français**, Didier, 2004.

GRÉGOIRE, M., **Grammaire progressive du français**, CLE INTERNATIONAL, 2001

MIQUEL, C. et GOLIOT-LÉTÉ, A., **Vocabulaire progressif du français**, CLE INTERNATIONAL, 2001

LE ROBERT NATHAN, **Conjugaison**, Nathan, 1995

Complementary Bibliography

BEACCO, J.C. et PORQUIER, R., **Niveau A1 pour le français**, Didier, 2007

STEELE, R., **Civilisation progressive du français**, CLE INTERNATIONAL, 2002

BOURGEOIS, R. et TERRONE, P., **La France des institutions**, Presses Universitaires de Grenoble, 2001

CHAMBERLAIN, A. et STEELE, R., **Guide pratique de la communication**, Didier, 1991

CHOLLET, I. et ROBERT, J.M., **Précis de Grammaire**, CLE INTERNATIONAL, 2009

GUILLEMANT, D., **La France en poche**, Pearson Longman, 2006

ROBERT, P., **Dictionnaire alphabétique et analogique de la langue française, Le Robert**, 1974

WALTER, H., **Le français dans tous les sens, Le Livre de Poche**, 1988

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Aprendizaxe da lingua estranxeira: Francés/O05G110V01508

Subjects that it is recommended to have taken before

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación infantil/O05G110V01103

Other comments

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

Sería aconsellable unha iniciación mínima no idioma francés e coñecementos previos a nivel de bacharelato ou nivel A1 segundo o marco común europeo para o estudo das linguas.

IDENTIFYING DATA**Foreign Language 1: English**

Subject	Foreign Language 1: English			
Code	O05G110V01406			
Study programme	Grado en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2nd	2nd
Teaching language	English			
Department				
Coordinator	Llantada Díaz, María Francisca			
Lecturers	Llantada Díaz, María Francisca			
E-mail	fanny.llantada@uvigo.es			
Web				
General description	Order ECI/3854/2007, of December 27, 2007, which establishes the requirements for the verification of official university degrees that enable the exercise of the profession of Early Childhood Education Teacher stipulates that one aspect of the competencies to be acquired by these professionals is "to be able to foster a first approach to a foreign language". English Friendly subject: International students may request from the teachers: a) resources and bibliographic references in English, b) tutoring sessions in English, c) exams and assessments in English.			

Training and Learning Results

Code	
B1	Know the objectives, curricular content, and the evaluation criteria in primary education.
B2	Promote and facilitate early childhood learning from a global and integrating perspective, in the different psychomotor, cognitive, emotional and volitional dimensions.
B3	Design and regulate learning spaces within diversity contexts to meet students' singular educational needs, gender equality, equity and respect for human rights.
B4	Promote coexistence in and out of the classroom and address peaceful resolution of conflicts. Know how to systematically follow learning and coexistence contexts and reflect on them.
B5	Group reflection on acceptance of rules and respect for others. Boost autonomy and singularity of each student via the management of emotions, feelings and values in early childhood.
B6	Know how language evolves in early childhood, learn to identify possible problems and assure adequate evolution. Effectively address language learning situations in multicultural and multilingual contexts. Oral and written expression, as well as mastery in the use of the different expression techniques.
B7	Know the educational implications of information and communication technologies and, in particular, of television in early childhood.
B8	Know the basics of dietetics and hygiene for children. Knowledge of the fundamentals of early attention and the □ Knowledge- bases and developments that allow us to understand the psychological, learning and personality building processes based in early childhood.
B9	Knowledge of how primary schools are organised and the different actions that comprise their operation. Assume that the practice of teaching has to be improved and adapted to the scientific, pedagogical and social changes throughout life.
B10	Act as a counsellor to parents on the subject of family education in the 0 to 6-year-old age bracket and master social skills for managing and relating to each student's family and to all families.
B11	Reflect on classroom practices to innovate and improve educational tasks, acquire habits and skills for autonomous and cooperative learning, and promote them among students.
B12	Understand the role, possibilities and limits of education in today's society and the core competencies affecting higher education schools and their professionals. Know the quality improvement models that can be applied to educational centres.
C5	Know how to boost acquisition of habits related to autonomy, freedom, curiosity, observation, experimentation, imitation, acceptance of rules and limits, symbolic and heuristics games.
C6	Know the pedagogical dimension of interaction with peers and adults and learn how to promote participation in group activities, cooperative work and individual effort.
C8	Know how to inform other professional specialists regarding centre and teacher collaboration in catering to the special educational needs that may arise.
C13	Critically analyse and incorporate the most relevant issues of today's society that affect education in the family and at school: social and educational impact of audio-visual languages and of screens; changes in gender and inter-generational relations; multiculturalism and interculturalism; discrimination and social inclusion, as well as sustainable development.
C21	Ability to work in a team with other professionals from both inside and outside the centre, to provide attention □ Procedure-based to every student, and to plan learning sequences and organise work situations in the classroom and playground, by identifying the specific characteristics of the 0 to 3-year-old and the 3 to 6-year-old age brackets.
C22	Cater to students' needs and transmit safety, peace of mind and affection.

- C28 Learn about international experiences and of innovative practices in primary education.
- C29 Value the importance of teamwork.
- C30 Participate in the preparation and follow-up of primary education projects within the school's framework of projects, and through collaboration with the region and with other professionals and social agents.
- C40 To promote interest in and respect for the natural, social and cultural environments through appropriate teaching projects.
- C41 To promote experiences of introduction into information and communication technologies.
- C42 To know the syllabus of language and reading and writing for this stage as well as the theories of acquisition and development of the relevant learning contents.
- C43 To develop speaking and writing skills.
- C44 To know and master techniques of oral and written expression.
- C45 To know the oral and folk traditions.
- C46 To understand the transition from speech to writing and to learn the different registers and uses of language.
- C47 To know the process of learning/teaching to read and write.
- C48 To approach situations of language learning in multilingual contexts.
- C49 To recognize and appreciate the appropriate use of verbal and non-verbal language.
- C50 To know and use appropriate resources for promotion of reading and writing habits.
- C51 To acquire literary training and knowledge of children's literature in particular.
- C52 To be able to promote a first approach to a foreign language.
- C54 To be familiar with and use songs to foster auditory, rhythmic and vocal education.
- C55 Know how to use games as a teaching resource and design learning activities based on principles.
- C56 To develop teaching activities that foster musical perception and expression, motor skills, drawing and creativity.
- C57 To analyze audiovisual languages and their implications for teaching.
- C59 Acquire practical knowledge about the classroom and its management.
- C60 Know and apply the interaction and communication processes in the classroom and master the capabilities and social skills needed to foster a climate conducive to coexistence and learning.
- C61 Control and follow-up the educational process and, especially teaching and learning by mastering the techniques□ Procedure-based and the strategies needed.
- C62 Relate theory and practice with the reality in the classroom and the centre.
- C63 Participate in teaching activity and learn to perform by acting and reflecting through practice.
- C64 Participate in improvement proposals in the different fields of action that can be set up in a centre.
- C65 Regulate the interaction and communication processes in students from the 0 to 3 and 3 to 6-year-old groups.
- C66 Learn ways to collaborate with the different sectors of the educational community and the social environment.
- D1 Capacity for analysis and synthesis
- D2 Capacity for organisation and planning
- D3 Oral and written communication
- D4 Knowledge of foreign language
- D5 Knowledge of informatics
- D6 Information management capacity
- D7 Troubleshooting
- D8 Decision-making
- D9 Team Work
- D10 Work in an international context
- D11 Skills in interpersonal relations
- D12 Critical reasoning
- D13 Critical reasoning
- D14 Ethical commitment
- D15 Autonomous learning
- D16 Adaptation to new situations
- D17 Creativity
- D18 Leadership
- D19 Knowledge of other cultures and customs
- D20 Initiative and an entrepreneurial spirit
- D21 Motivation for quality
- D22 Awareness of environmental issues

Expected results from this subject

Expected results from this subject

Training and Learning
Results

(*)3.Comprender textos escritos redactados en una lengua de uso habitual y cotidiano o relacionada con el trabajo.	B6	C41 C42 C43 C44 C46 C47 C48 C50 C51 C52	D1 D3 D4 D5 D6 D13 D15 D19
(*)10.Ser capaz de escribir textos sencillos y bien enlazados sobre temas que le son conocidos o de interés personal. Poder escribir cartas personales que describan experiencias e impresiones	B3	C29 C42 C43 C44 C46 C47 C50 C52	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D22
(*)1.Comprender las ideas principales del discurso hablado cuando éste es claro y normal y se tratan asuntos cotidianos de los ámbitos personal, y educacional.		C22 C43 C44 C46 C49 C52 C54	D3 D4 D15 D19 D22
(*)5.Poder participar espontáneamente en una conversación que trate temas cotidianos de interés personal o que sean pertinentes para la vida diaria (por ejemplo familia, aficiones, trabajo, viajes y acontecimientos actuales).	B8 B10	C22 C43 C44 C46 C49 C52	D3 D4 D16 D19 D20 D22
(*)7.Saber enlazar frases de forma sencilla con el fin de describir experiencias y hechos, así como sus sueños, esperanzas y ambiciones.		C22 C43 C44 C46 C49 C52	D3 D4 D9 D11 D12 D16 D20
(*)6.Poder abordar oralmente en inglés/francés, con fluidez y seguridad, temas de interés para alumnos de educación infantil.	B1 B5	C22 C43 C44 C46 C49 C52	D3 D4 D12
(*)8.Poder explicar y justificar brevemente sus opiniones y proyectos.		C22 C29 C43 C44 C46 C49 C52 C59 C65 C66	D3 D4 D9 D11 D12 D16 D20
(*)9.Saber narrar una historia o relato, la trama de un libro o película, y poder describir sus reacciones.	B7	C22 C43 C44 C46 C49 C51 C52 C57	D3 D4 D12 D13 D16 D20

(*)11. Desarrollar la competencia comunicativa necesaria para abordar en inglés, con fluidez y seguridad, temas de interés para alumnos de educación infantil.	B1 B5	C22 C43 C44 C45 C46 C49 C52 C55 C62	D3 D4 D12
(*)12. Desarrollar estrategias de aprendizaje autónomo y de trabajo cooperativo, favoreciendo el análisis y la observación de los propios procesos de aprendizaje.		C5 C6 C22 C29 C30 C55 C59 C60 C63 C64	D9 D13 D14 D15 D16 D20
(*)13. Conocer formas y medios para continuar y enriquecer su propia formación cultural y lingüística.	B1 B9 B11 B12	C6 C8 C13 C21 C28 C29 C30 C41 C45 C47 C51 C56 C61 C63 C64	D3 D4 D6 D7 D8 D10 D16 D17 D18 D20 D21
(*)14. - Desarrollar ciertas actitudes afectivas deseables en un docente de L.E. como, por ejemplo, solidaridad y cooperación con los demás, interés y tolerancia hacia lo "diferente", seguridad en la propia competencia lingüística, y una visión de la L.E. como medio de comunicación real y no meramente una asignatura más.	B2 B3 B4 B5	C5 C6 C22 C28 C29 C40 C43 C44 C47 C59 C60	D4 D9 D11 D12 D14 D19

Contents

Topic	
1. Linguistic aspects	Lexis, grammar, semantics, spelling, correct pronunciation
2. Sociolinguistic aspects	Linguistic markers of social relations, rules of politeness, expressions of popular wisdom, differences in register
3. Discourse aspects	Ordering sentences in terms of 'natural' sequence, cause and effect relationships (or vice versa), and structuring of discourse; ordering discourse in terms of thematic organisation, coherence and cohesion.
4. Strategic aspects	Verbal strategies used to prevent miscommunication: request for repetition, paraphrasing, use of general words, approximation, clarification, and request for help.
5. Intercultural aspects	Daily life, personal relationships, values, beliefs and attitudes, body language, social conventions, ritual behaviour.

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Presentation	3	10	13
Mentored work	23	41	64
Introductory activities	2	0	2
Workshops	22.5	36.5	59

Essay questions exam	1	5	6
Oral exam	1	5	6

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Presentation	Oral presentations on a topic of the subject prepared by students individually or in groups to reinforce communicative skills of expression. This can be done individually or in groups. They will be presented in the practical classes during the course.
Mentored work	Carrying out exercises related to communication skills in the classroom under the guidance and supervision of the teacher.
Introductory activities	Presentation of the different aspects of the subject to the students and general guidance about it.
Workshops	Activities focused on the acquisition of knowledge and instrumental skills on a specific subject, with specific assistance from the teacher to the individual and/or group activities developed by the students.

Personalized assistance

Methodologies Description

Presentation	To answers questions/ resolve doubts about the subject and/or the tests and oral presentations, the teacher will attend to students in small-group work classes and in her office during tutorial hours.
Mentored work	To answers questions/ resolve doubts about the subject and/or the tests and oral presentations, the teacher will attend to students in small-group work classes and in her office during tutorial hours.
Workshops	Students will have personalised attention, both in tutorial hours and in small-group work classes.

Assessment

	Description	Qualification	Training and Learning Results		
Presentation	Presentation by the students to the teacher and/or a group of students of a topic on the contents of the subject or the results of a work, exercise, project... It can be carried out individually or in a group.	15	B1 B2 B4 B5 B6 B7 B12	C42 C44 C46 C48 C49 C52	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21
Mentored work	The student carries out exercises or projects in the classroom under the guidance and supervision of the teacher. The development may be linked to the student's autonomous activities.	15		C42 C44 C46 C48 C49	D1 D2 D3 D4 D7 D12 D13 D17 D18

Workshops	Activities focused on the acquisition of knowledge and instrumental skills on a specific subject, with specific assistance from the teacher to the individual and/or group activities developed by the students.	20	B2 B5 B7 B12	C44 C48 C52	D2 D4 D6 D8 D10 D12 D14 D16 D18 D20
Essay questions exam	There will be a final test consisting of two parts: a written test and an oral test of about ten minutes. Each of these tests will account for 25% of the final mark.	25		C42 C44 C46 C48 C49	D1 D2 D3 D4 D7 D12 D13 D17 D18
Oral exam	(*) Farase unha proba oral duns dez minutos.	25		C43 C44 C46 C48 C49 C50	D1 D2 D3 D4 D6 D7 D11 D12 D13 D18 D19

Other comments on the Evaluation

So as to pass this subject, the student must obtain at least 25% of the total mark in those aspects that are NOT part of the final exam. With regard to the final exam, the student must pass both the written and oral parts.

The parts of the subject passed in the 1st opportunity will not be subject to assessment in the 2nd opportunity, and will therefore be considered passed in that academic year.

In order to facilitate the reconciliation of work life and academic training, the contents, planning, methodological resources and evaluation system will be adapted for the students of the "bridge" course, guaranteeing, in any case, the achievement of the competencies and learning outcomes in this document. A specific folder is opened in the Moovi platform in which the evaluation tasks and tests that will guide the development of this subject for the students of the "bridge" course or practicing professionals will be reported.

Exam dates: Consult the faculty website under the menu Exam dates.

Students will have personalised attention, both in tutorial hours and in small-group classes.

In coherence with the inclusive character that defines the Faculty of Education and Social Work, this guide may be adapted to meet the specific educational support needs of students enrolled in the PIUNE program (PAT).

Sources of information

Basic Bibliography

Collins diccionario español-inglés. inglés-español., Grijalbo, 2002

Adelson-Goldstein, J., **Oxford Picture Dictionary: English-Spanish**, Oxford University Press, 2009

Eastwood, J. & Mackin, R., **Oxford Practice Grammar**, Oxford University Press, 2006

Murphy, R., **English Grammar in Use**, Cambridge University Press, 2008

Complementary Bibliography

Oxford Spanish Dictionary: Spanish-English, English-Spanish, Oxford University Press, 2008

Co-Build English Guides, CollinsHarper, 2008

Recommendations

Subjects that continue the syllabus

Foreign language learning: English/O05G110V01501

Other comments

In order to take this course comfortably and successfully, it is recommended that the student has, at the beginning, an intermediate level of communicative competence in English.

This subject is taught in a faculty committed to the sustainability of the environment and people. In keeping with this philosophy, this subject will promote educational practices based on materials with low environmental impact in line with the principles of sustainability (ODS).
